

Datum
2015-01-08

Diariernr
2014-231 (ADR-S)
2014-232 (RID-S)

Ert datum

Er referens

Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete
Enheten för farliga ämnen
Camilla Oscarsson
+46 10 240 5430
Camilla.Oscarsson@msb.se

Reviderad version utifrån inkomna remissvar

Konsekvensutredning avseende förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S) och transport av farligt gods på järnväg (RID-S)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) presenterar nedan konsekvensutredningarna avseende förslagen till föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng respektive på järnväg. Då den största delen av texterna är gemensam för de båda föreskrifterna, ingår båda utredningarna i detta dokument. I vänstra kolumnen anges konsekvenser för transport av farligt gods på väg och terräng, och i den högra kolumnen anges konsekvenser för farligt gods på järnväg. Där texten löper över hela sidan är konsekvenserna aktuella för båda transportslagen.

Ny text jämfört med förra versionen av konsekvensutredning är markerad i gult och text som är borttagen anges som överstruken.

Konsekvensutredning avseende förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S)

1 Bakgrund

MSB är behörig myndighet för transport av farligt gods på land, vilket innebär att myndigheten ska verka för att förebygga samt minimera effekterna av olyckor och tillbud i samband med transport av farligt gods. I detta ligger bland annat ett bemyndigande att utfärda föreskrifter. Dessa föreskrifter benämns ADR-S för transport av farligt gods på väg och i terräng och är baserade på bilagorna A och B till den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR).

Sverige är fördragspart till ADR, vilket innebär att bilagorna A och B till ADR ska tillämpas vid internationella transporter av farligt gods som sker i Sverige. Enligt rådets direktiv 2008/68/EG av den 24 september 2008 om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar ska Sverige tillämpa de internationella bestämmelserna även vid inrikes transport av farligt gods på väg och i terräng.

Bilagorna till ADR beslutas av arbetsgrupp WP.15 inom Förenta Nationerna (FN). I det internationella regelverksarbetet inom FN representeras Sverige bland annat av MSB. Inför mötena inom FN samråder MSB kontinuerligt med berörda branschorganisationer och myndigheter genom samrådsmöten och andra mötesgrupperingar för att kunna lämna Sveriges ståndpunkt på de olika förslagen innan beslut fattas.

Vid de regelbundet återkommande mötena inom WP.15 företräds även näringslivet av internationella branschorganisationer såsom IRU (International Road Transport Union),

Konsekvensutredning avseende förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på järnväg (RID-S)

1 Bakgrund

MSB är behörig myndighet för transport av farligt gods på land, vilket innebär att myndigheten ska verka för att förebygga samt minimera effekterna av olyckor och tillbud i samband med transport av farligt gods. I detta ligger bland annat ett bemyndigande att utfärda föreskrifter. Dessa föreskrifter benämns RID-S för transport av farligt gods på järnväg och är baserade på bilaga 1 (RID) till bilhang C till fördraget om internationell järnvägstrafik (COTIF).

Sverige är fördragsstat till COTIF, vilket innebär att bilaga 1 (RID) ska tillämpas vid internationella transporter av farligt gods som sker i Sverige. Enligt rådets direktiv 2008/68/EG av 24 september 2008 om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar ska Sverige tillämpa de internationella bestämmelserna även vid inrikes transport av farligt gods på järnväg.

RID beslutas av RID:s expertgrupp inom OTIF (Organisation intergouvernementale pour les transports internationaux ferroviaires). I det internationella regelverksarbetet inom OTIF representeras Sverige bland annat av MSB. Inför mötena inom OTIF samråder MSB kontinuerligt med berörda branschorganisationer och myndigheter genom samrådsmöten och andra mötesgrupperingar för att kunna lämna Sveriges ståndpunkt på de olika förslagen innan beslut fattas.

Vid de regelbundet återkommande mötena inom OTIF företräds även näringslivet av internationella branschorganisationer såsom UIC (International Union of Railways), UIP (International Union of Private Wagons), FIATA

FIATA (International Federation of Freight Forwarders Associations) och CEFIC (European Chemical Industry Council).

FN utvecklar och reviderar fortlöpande bestämmelserna i ADR och vartannat år fattar FN beslut om ändringar. Detta medför i sin tur att det vartannat år finns ett krav på att revidera de svenska föreskrifterna. Det nu föreliggande förslaget till presenterade föreskrifterna föränleds av en sådan återkommande revidering och komplettering av ADR.

MSB har samtidigt utfört en översyn av bestämmelserna i bilaga S till ADR-S, det vill säga bestämmelserna som är tillämpliga endast för inrikes transport i Sverige.

2. MSB:s förslag till föreskrifter

MSB:s förslag till föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng består dels av inledande föreskrifter, dels bilagorna A, B och S.

De inledande föreskrifterna omfattar övergripande bestämmelser såsom tillämpningsområde, definitioner och övergångsbestämmelser.

Bilagorna A och B till ADR-S innehåller en översättning motsvarande bilagorna A och B till ADR. Bilagorna A och B gäller för internationella och inrikes transporter av farligt gods på väg och i terräng. På dessa bilagor kan endast språkliga synpunkter beaktas vid remissvar då de är baserade på internationellt antagna texter vilka MSB redan har efterfrågat synpunkter på i samband med samrådsmöten. MSB har inte mandat att själv genomföra ändringar i dessa bilagor.

Bilaga S innehåller samtliga avvikelser som gäller nationellt för Sverige. Dessa avvikelser modifierar eller kompletterar bilagorna A och B. Således utgör bilagorna A och B tillsammans med bilaga S bestämmelser för inrikes transport

(International Federation of Freight Forwarders Associations) och CEFIC (European Chemical Industry Council).

OTIF utvecklar och reviderar fortlöpande bestämmelserna i RID och vartannat år fattar OTIF beslut om ändringar. Detta medför i sin tur att det vartannat år finns ett krav på att revidera de svenska föreskrifterna. Det nu föreliggande förslaget till presenterade föreskrifterna föränleds av en sådan återkommande revidering och komplettering av RID.

MSB har samtidigt utfört en översyn av bestämmelserna i bilaga S till RID-S, det vill säga bestämmelser som är tillämpliga endast för inrikes transport i Sverige.

2. MSB:s förslag till föreskrifter

MSB:s förslag till föreskrifter om transport av farligt gods på järnväg består dels av inledande föreskrifter, dels bilagorna 1 och S.

De inledande föreskrifterna omfattar övergripande bestämmelser, såsom tillämpningsområde, definitioner och övergångsbestämmelser.

Bilaga 1 innehåller en översättning motsvarande bilaga I (RID) till bihang C till fördraget om internationell järnvägstrafik (COTIF). Bilaga 1 gäller för internationella och inrikes transporter av farligt gods på järnväg. På denna bilaga kan endast språkliga synpunkter beaktas vid remissvar då de är baserade på internationellt antagna texter vilka MSB redan har efterfrågat synpunkter på i samband med samrådsmöten. MSB har inte mandat att själv genomföra ändringar i dessa bilagor.

Bilaga S innehåller samtliga avvikelser som gäller nationellt för Sverige. Dessa avvikelser modifierar eller kompletterar bilaga 1. Således utgör bilaga 1 tillsammans med bilaga S bestämmelser för

av farligt gods på väg och i terräng.

2.1 Ikraftträdande

MSB:s förslag till föreskrifter föreslås träda i kraft den 1 januari 2015, vilket överensstämmer med ikraftträdandet för de internationella och officiella utgåvorna av ADR (engelska, franska och ryska).

2.2 Förslag till inledande föreskrifter (ADR-S)

De inledande föreskrifterna innehåller övergripande bestämmelser såsom tillämpningsområde, definitioner och övergångsbestämmelser.

I de inledande föreskrifterna tas definitionen av registreringsdatum bort i 4 § då detta ord inte används längre.

Dessutom anges i 5 § att delavsnitt 6.1.1.4 endast är tillämbart för nya förpackningar och 6.5.4.1 för nya och renoverade IBC-behållare. Läs mer om relaterade ändringar i nya avsnittet 21.6 i Bilaga S.

Texten om övrig kontroll av IBC-behållare i 6 § tas bort. Läs mer om detta i bilaga S och nya del 22. De nuvarande bestämmelserna om erkännande av utländskt godkännande flyttas från 7 § till 6 § eftersom gamla 6 § tas bort.

2.3 Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna i de inledande föreskrifterna har ändrats i enlighet med vad FN har fastställt. Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015. De nu gällande föreskrifterna i MSBFS 2012:6 (ADR-S) får tillämpas under en övergångsperiod till och med den 30 juni 2015, om inget annat anges i bestämmelserna i ADR-S.

inrikes transport av farligt gods på järnväg.

2.1 Ikraftträdande

MSB:s förslag till föreskrifter föreslås träda i kraft den 1 januari 2015, vilket överensstämmer med ikraftträdandet för de internationella och officiella utgåvorna av RID (engelska, franska och tyska).

2.2 Förslag till inledande föreskrifter (RID-S)

De inledande föreskrifterna innehåller övergripande bestämmelser såsom tillämpningsområde, definitioner och övergångsbestämmelser.

Ny text om att transport av farligt gods generellt endast får transporteras på godståg införs i 3 §. Nuvarande text om undantag i enskilda fall i 3 § flyttas till 4 §. Texten i nuvarande 4 § flyttas till 5 § och bestämmelser i 5 § överförs till 6 §.

I 5 § har definition av fördragsstat införts för att klargöra att det finns skillnad på olika stater.

Dessutom anges i 6 § att delavsnitt 6.1.1.4 endast är tillämbart för nya förpackningar och 6.5.4.1 för nya och renoverade IBC-behållare. Läs mer om relaterade ändringar i nya avsnittet 21.6 i Bilaga S.

Texten om övrig kontroll av IBC-behållare i 6 § tas bort. Läs mer om detta i bilaga S och nya del 22.

2.3 Övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna i de inledande föreskrifterna har ändrats i enlighet med vad OTIF har fastställt. Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015. De nu gällande föreskrifterna i MSBFS 2012:7 (RID-S) får tillämpas under en övergångsperiod till och med den 30 juni 2015, om inget annat anges i bestämmelserna i RID-S.

2.4 Bilagorna A och B – för inrikes transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S) och internationell transport av farligt gods på väg (ADR)

Bilagorna A och B ~~till föreslagna föreskrifter~~ innehåller en översättning motsvarande bilagorna A och B till den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR). ~~Därför kan endast språkliga synpunkter beaktas (se ytterligare information under punkt 2).~~

Vissa avsnitt i del 1 i bilaga A saknar MSB bemyndigande att sätta i kraft eftersom de vänder sig till andra myndigheter eller regleras genom andra bestämmelser. Sådana avsnitt är gråmarkerade och gäller inte som föreskrifter.

Nedan redovisas kortfattat ett urval av de ändringar av bilagorna A och B som bedöms vara av störst betydelse. Ändringarna redovisas kronologiskt från del 1 och framåt, förutom ändringar som endast gäller för radioaktiva ämnen som anges i ett separat avsnitt efter Bilaga S.

2.4 Bilaga 1 – för inrikes transport av farligt gods på järnväg (RID-S) och internationell transport av farligt gods på järnväg (RID)

Bilaga 1 innehåller en översättning motsvarande bilaga till bihang C (RID) till fördraget om internationell järnvägstrafik (COTIF). ~~Därför kan endast språkliga synpunkter beaktas (se ytterligare information under punkt 2).~~

Vissa avsnitt i del 1 i bilaga 1 saknar MSB bemyndigande att sätta i kraft eftersom de vänder sig till andra myndigheter eller regleras genom andra bestämmelser. Sådana avsnitt är gråmarkerade och gäller inte som föreskrifter.

Nedan redovisas kortfattat ett urval av de ändringar av bilaga 1 som bedöms vara av störst betydelse. Ändringarna redovisas kronologiskt från del 1 och framåt, förutom ändringar som endast gäller för radioaktiva ämnen som anges i ett separat avsnitt efter Bilaga S.

Del 1 Allmänna bestämmelser

Del 1 innehåller allmänna och grundläggande bestämmelser om transport av farligt gods. Här återfinns bland annat definitioner, övergångsbestämmelser samt bestämmelser om ansvar och transportskydd.

Kapitel 1.1 – Giltighetsområde och tillämpning

Undantaget i 1.1.3.1 (c), som gäller för transport som genomförs av företag i samband med deras huvudverksamhet, förtydligas till att även innefatta IBC-behållare och storförpackningar. Fortfarande gäller undantaget när mängderna inte överstiger 450 liter per kolti och inte heller överstiger de angivna högsta tillåtna totalmängderna i 1.1.3.6 ("värdeberäknad mängd").

Undantaget i 1.1.3.2 (h), som gäller för gaser som finns i glödlampor, flyttas till ett nytt delavsnitt, 1.1.3.10. Samtidigt tillkommer en anmärkning i 1.1.3.2 (c), som anger att detta undantag, som gäller för gaser i grupperna A och O, inte gäller för lampor. Bestämmelser om gaser i lampor återges istället i det nya delavsnittet 1.1.3.10.

I 1.1.3.3 modifieras undantaget som gäller för transport av flytande bränsle för att harmonisera med ADR-S. Det anges att bränsle som finns i bränslebehållare i järnvägsfordon som genomför en transport, och som är till för dessas framdrivning eller drift av dess utrustning är undantagna från bestämmelserna i RID-S. Dessutom anges att bränsle som finns i tankar i fordon eller annat transportmedel (t.ex. båtar) som utgör last, och som är till för dessas framdrivning eller drift av dess utrustning också är undantagna. Även undantaget i 1.1.3.2 (a) som gäller i samband med transport av gaser ändras.

En ny lättnad införs i 1.1.3.3 (c) för bränsle som finns i tankar i mobila maskiner vilka transporteras som last, när bränslet är avsett för dessas framdrivning eller drift av särskild utrustning. Bränslet får transporteras i fasta tankar som är direkt anslutna till fordonsmotorn och/eller till utrustning och som uppfyller gällande bestämmelser. Maskinen ska lastas upprätt och säkras mot fall. Dessutom införs en fotnot som ger hänvisning till en definition av mobila maskiner (arbetsmaskiner) i direktiv 97/68/EG eller i den konsoliderade resolutionen om tillverkning av fordon (R.E.3). Denna ändring innebär att kraven i särbestämmelse 363 inte behöver tillämpas för självgående maskiner som används bland annat för anläggningsarbete eller jord- eller skogsbruk när de utgör last.

I 1.1.3.6.3 ("värdeberäknad mängd") ändras sista strecksatsen angående vad som menas med "högsta tillåtna totalmängd per transportenhet" för vätskor och komprimerade gaser. För vätskor menas totalmängden av farligt gods i liter och för komprimerade gaser och kemikalier under tryck menas vattenvolymen hos kärlet i liter. En konsekvensändring till detta är att definitionen "Nominell volym hos kärlet" i kapitel 1.2 tas bort. Dessutom tillkommer nya UN-numret 3509 i transportkategori 4.

1.1.3.6.5 kompletteras med fler undantag som inte ska räknas med vid transport som värdeberäknad mängd. Utöver undantagen 1.1.3.2 – 1.1.3.5 som anges idag, tillkommer nu även att farligt gods enligt delavsnitten 1.1.3.1 (a), (b) och (d) - (f), 1.1.3.7, 1.1.3.9 och 1.1.3.10 inte ska medräknas.

Undantaget i 1.1.3.7 utökas och gäller numera för alla olika typer av elektriska lagringssystem så som litiumbatterier, kondensatorer, metallhydridlagringssystem och bränsleceller.

Ett helt nytt delavsnitt 1.1.3.10 införs för undantag av lampor som innehåller farligt gods. Här anges kriterier för hur mycket farligt gods lamporna får innehålla samt hur de ska förpackas för att undantaget ska gälla. Lampor som innehåller gaser i grupperna A och O och som är förpackade så att splittereffekter, förorsakade av att glödlampan går sönder, förblir inneslutna i kollit är fortfarande helt undantagna. Lampor (ej radioaktiva eller innehållande kvicksilver i mängder överstigande de som anges SP 366) undantas även när de insamlas direkt från enskilda eller hushåll och transporteras till insamlings- eller återvinningsanläggningar. Använda, skadade eller defekta lampor som transporteras vidare från insamlings- eller återvinningsanläggningar och som inte innehåller mer än 1 gram farligt gods och högst 30 g av farligt gods per kolli är också undantagna under förutsättning att vissa förpackningsbestämmelser följs.

I 1.1.4.2 omfattas nu även MEG-containerar av bestämmelserna som gäller vid transport i en transportkedja som innefattar sjö- eller lufttransport.

Avsnitt 1.1.5, rörande tillämpning av standarder, förtydligas och anger nu att om det i ADR/RID hänvisas till en standard som i sin tur innehåller en normativ referens eller hänvisning till en ytterligare standard eller del av en standard, så måste bestämmelserna i denna ytterligare standard också följas. Bestämmelserna i ADR/RID har precis som tidigare, företräde i de fall motstridigheter finns i standarden.

Kapitel 1.2 – Definitioner och måttenheter

I listan över definitioner i 1.2.1 införs nya definitioner för bland annat ”Bärgningsstorförpackning” och ”Neutronstrålningsdetektor”.

Vidare revideras ett begränsat antal befintliga definitioner, däribland ”Småcontainer”, ”Engångsbehållare för gas”, och ”Tankskal”. Dessutom har definitionerna ”Presenningsförsedd bulkcontainer” och ”Sluten bulkcontainer” flyttats från 6.11.1 till att numera finnas angivna under ”Bulkcontainer”. Slutligen stryks definitionen för ”Nominell volym hos kärlet”, beroende på ändringen som införs i 1.1.3.6.3 (”värdeberäknad mängd”).

Kapitel 1.6 – Övergångsbestämmelser

I 1.6.1.1 införs den sedvanliga övergångsperioden på sex månader för tillämpningen av bilagorna A och B. Därmed är det tillåtet att använda de bestämmelser som gäller till och med den 31 december 2014, det vill säga nuvarande bestämmelser i MSBFS 2012:6 (ADR 2013), fram till och med den 30 juni 2015, såvida inget annat föreskrivs.

I 1.6.1.1 införs den sedvanliga övergångsperioden på sex månader för tillämpningen av bilaga 1. Därmed är det tillåtet att använda de bestämmelser som gäller till och med den 31 december 2014, det vill säga nuvarande bestämmelser i MSBFS 2012:7 (RID 2013), fram till och med den 30 juni 2015, såvida inget annat föreskrivs.

1.6.1.10 om övergångsbestämmelser för litiumceller och -batterier tas bort och ersätts av en ny bestämmelse i 1.6.1.29. Litiumbatterier och -celler som är tillverkade av en typ som uppfyller avsnitt 38.3 i den tredje omarbetade utgåvan av testhandboken (ändring 1 eller senare utgåvor), och ändringar som var tillämpliga vid provningen av cellerna och batterierna, får fortsätta att transporteras om ingenting annat anges i ADR/RID. Litiumbatterier och -celler som är tillverkade före 2003 som uppfyller tredje omarbetade utgåvan av testhandboken får fortsätta att transporteras så länge som alla andra tillämpliga bestämmelser följs.

I 1.6.1.33 införs övergångsbestämmelser för elektrokemiska dubbelskikt-kondensatorer (UN 3499) som är tillverkade före den 1 januari 2014, vilka inte behöver märkas med energilagringkapaciteten i Wh som krävs i särbestämmelse 361 (e).

Övergångsbestämmelserna i 1.6.3.1 och 1.6.3.2 har upphört att gälla och tas bort. Dessa handlade om cisternvagnar som tillverkats innan den 1 oktober 1978 enligt då gällande bestämmelser.

I och med att övergångsbestämmelserna i 1.6.3.1 och 1.6.3.2 tas bort så ändras även 1.6.3.3. Övergångsbestämmelsen anger nu att cisternvagnar vars tankskal tillverkats innan de från och med den 1 oktober 1978 gällande bestämmelserna trädde i kraft, får användas tills vidare förutsatt att deras vägg tjocklek och utrustning uppfyller bestämmelserna i kapitel 6.8. Dessutom anges detaljerade övergångsbestämmelser i 1.6.3.3.1-1.6.3.3.3 för cisternvagnar och dess tankskal för gaser i klass 2 beroende på när de tillverkades.

I 1.6.3.40 läggs till att för de ämnen som är giftiga vid inandning och som tilldelats särbestämmelse TE25 från och med den 1 januari 2015 (gäller UN 1092, 1238, 1239, 1244, 1251, 1580, 3381, 3383, 3385, 3387, 3389, 3488 och 3490) behöver

särbestämmelse TE25 inte tillämpas.

Kapitel 1.8 – Åtgärder för kontroll och annat stöd för att uppfylla säkerhetsbestämmelserna

I 1.8.6.4.1 tillkommer bestämmelser för enheter som kontrollorgan delegerar kontrolluppgifter till, och som är ackrediterade separat. Enheterna ska vara ackrediterade enligt standarden EN ISO/IEC 17025:2005 och de ska vara godtagna av kontrollorganen som oberoende och opartiska, eller så ska de vara ackrediterade enligt standarden EN ISO/IEC 17020:2012 (utom avsnitt 8.1.3).

I 1.8.6.8, som handlar om bedömning av överensstämmelse och uppgifter för kontrollorganen, ersätts standarden som handlar om ackreditering av en uppdaterad standard, EN ISO/IEC 17020:2012 (utom avsnitt 8.1.3). I 1.6.1.28 finns övergångsbestämmelser som anger att den gamla standarden, EN ISO/IEC 17020:2004, inte får användas efter den 28 februari 2015.

Kapitel 1.9 – Transportrestriktioner genom behörig myndighet

Det nya UN-numret 3507 tilldelas transportkategori D i 1.9.5.2.2.

Del 2 Klassificering

Del 2 innehåller bestämmelser om klassificering av ämnen och föremål.

Kapitel 2.1 – Allmänna bestämmelser

I 2.1.1.3 införs text om att föremål inte ska inplaceras i förpackningsgrupper. För de föremål som hittills har haft en förpackningsgrupp i kolumn (4), så stryks denna (gäller UN 1700, 2016, 2017, 3090, 3091, 3268, 3292, 3356, 3480, 3481 och 3506).

I 2.1.5 införs bestämmelser för klassificering av tömda ej rengjorda uttjänta förpackningar eller delar av förpackningar som är tömda men som fortfarande innehåller rester av farliga ämnen. Dessa har tidigare inte nämnts särskilt i ADR och RID utan har antingen transporterats enligt 1.1.3.5 eller 1.1.3.6, eller så har de inom Sverige transporterats enligt del 16. Uttjänta förpackningar eller delar av förpackningar ska klassificeras under det nya UN-numret 3509. Förpackningar som är tömda och ej rengjorda och som ska transporteras enligt 1.1.3.6 ("värdeberäknad mängd") måste fortfarande uppfylla kraven i del 4 och del 6, vilket innebär bl.a. krav på typgodkännande, vilka kan vara svåra att uppfylla för en använd förpackning. Därför har nya ändamålsenliga bestämmelser tagits fram. Mer detaljerade bestämmelser som ska följas vid transport av UN 3509 anges i särbestämmelse 663. För inrikes transport i Sverige föreslås **införs** ett undantag för detta UN-nummer i del 16 i bilaga S (se punkt 2.5 i denna konsekvensutredning). *Se även ändringar under 2.2.9.3, 3.2, 3.3 (SP 663), 4.1.1.11, 4.1.4.1 (P003 - RR9), 4.1.4.2 (IBC08 - BB3), 4.1.4.3 (LP02 - LL1), 5.4.1.1.19, 7.3.2.9 och 7.3.3.2.7 (AP10).*

Kapitel 2.2 – Särskilda bestämmelser för de enskilda klasserna

Anmärkning 2 i 2.2.1.1.7.5 modifieras och gränsen för när ett ämne ska anses vara en ”knallsats” har sänkts från 8 ms till 6 ms för en provmängd på 0,5 g av ett pyrotekniskt ämne vid genomförande av knallsatstestet (HSL Flash Composition Test) i bilaga 7 i testhandboken.

I ordlistan med benämningar för explosiva ämnen och föremål i 2.2.1.4 så ändras benämningen för UN 0503, från ”gasgeneratorer för krockkuddar eller krockkuddemoduler eller bältesförsträckare”, till ”säkerhetsutrustning pyroteknisk”. Motsvarande ändring genomförs även i 2.2.9.3 för UN 3268. Benämningen ”gasgeneratorer för krockkuddar eller krockkuddemoduler eller bältesförsträckare” ändras där till ”säkerhetsutrustning, elektriskt initierad”. Denna ändring är genomförd för att täcka in fler typer av säkerhetsutrustning i fordon. *Se även ändringar under 3.2, 3.3 (SP 235, SP 280, SP 289 och fotnot c) i 7.5.2.1.*

I 2.2.2.1.2 införs en ny kategori av gaser, adsorberad gas. Detta är en gas som när den är förpackad för transport har adsorberats i ett fast poröst material vilket ger ett inre tryck på mindre än 101,3 kPa vid 20 °C och mindre än 300 kPa vid 50 °C. För att transportera giftiga gaser används en ny teknologi som innebär att gasflaskor används vid ett tryck strax under eller vid atmosfärstryck. Ämnena som transporteras uppträder inte som en gas utan snarare som ett fast ämne som avger giftiga ångor. För dessa nya gaser införs nio nya UN-nummer (UN 3510-3518). Dessa nya UN-nummer anges dels i förteckningen över samlingsbenämningar i 2.2.2.3 och dels i tabell A och B. Förutom de nio gruppbenämningarna för adsorberad gas, införs åtta nya UN-nummer för vissa specifika gaser (t.ex. klor och arsin) som vid förpackning har adsorberats i gasflaskor. *Se även ändringar under 1.6.2.14, 4.1.4.1 (P208), 6.2.1.1.5, 6.2.2.1.7 och 6.2.3.*

I 2.2.3.1.4 sker några förändringar för viskösa brandfarliga vätskor (färg, emaljlack, lack, fernissa, lim och polermedel) med en flampunkt under 23 °C angående deras inplacering i förpackningsgrupp III. Bland annat anges nu att metoderna i testhandboken, del III, avsnitt 32.3, ska följas och vissa andra villkor måste följas. Bland annat modifieras tabellen avseende viskositet och flampunkt något och dessutom anges att förpackningar större än 450 l inte får användas. Slutligen modifieras även anmärkningen.

Även undantaget för viskösa vätskor i 2.2.3.1.5 förändras något.

Det sker förändringar för klassificering och inplacering i förpackningsgrupper för oxiderande ämnen i 2.2.51.1.6 och 2.2.51.1.7. Det införs kriterier för oxiderande fasta ämnen enligt ett nytt alternativt test, test O.3, som finns beskrivet i testhandboken 34.4.3.

I 2.2.61.3 i förteckningen över samlingsbenämningar modifieras fotnot j) som gäller för brandfarliga vätskor. Mer information ges om vätskor som vid inandning är mycket giftiga.

Bestämmelserna i 2.2.62.1.5 delas nu upp i fler delavsnitt (2.2.62.1.5.1 -2.2.62.1.5.9) för att underlätta förståelsen. Det kommer in nya bestämmelser i 2.2.62.1.5.6 och 2.2.62.1.5.7 medan bestämmelserna i dagens 2.2.62.1.6 och 2.2.62.1.7 omnumreras till 2.2.62.1.5.8 och 2.2.62.1.5.9.

Del 3 Förteckning över farligt gods, särbestämmelser och undantag för farligt gods förpackat i begränsade mängder

Del 3 innehåller förteckningen, tabell A, över samtliga UN-nummer som finns upptagna i ADR/RID. För varje ämne som finns upptaget i tabellen anges vilka särskilda bestämmelser som gäller för ämnet. Bestämmelserna anges i form av olika koder.

Kapitel 3.2 – Förteckning över farligt gods

I förteckningen införs ett tjugotal nya UN-nummer (UN 3507-3526). Dessutom görs ett antal ändringar för enskilda UN-nummer såsom benämningar, beskrivningar, klassificeringar, särbestämmelser, förpackningssätt och tunnelkoder. Några benämningar och beskrivningar som ändras gäller UN 0222, 1942, 2212, 2590, 3268 och 3499.

Den stora förändringen sker i kolumn 17 som handlar om särbestämmelser för transport i bulk. Här ersätts de nuvarande bulkkoderna ("VV" för väg respektive "VW" för järnväg) med två nya koder "VC" samt "AP". Kodernas betydelse anges som tidigare i avsnitt 7.3.3, vilket också revideras.

Med anledningen av ändringen i 2.2.3.1.4 för viskösa brandfarliga vätskor (UN 1133, 1139, 1169, 1197, 1220, 1263, 1263, 1266, 1286, 1287, 1306, 1866, 1993 och 1999) som har särbestämmelse 640F, 640G eller 640H tilldelade så tillåts dessa inte längre att transporteras i tank eller i storförpackning.

För samma UN-nummer som ovan som har tilldelats särbestämmelse 640H så införs en ny särbestämmelse för förpackningen BB4 i förpackningsinstruktion IBCo2 som anger att IBC-behållare med en volym på högst 450 liter får användas.

Kapitel 3.3 – Särbestämmelser för vissa ämnen eller föremål

I listan över särbestämmelser i 3.3.1 revideras vissa bestämmelser, några stryks och ett antal nya tillkommer. I tabell A, kolumn 6, framgår vilka särbestämmelser som gäller för varje specifikt ämne.

Ändringar i följande särbestämmelser kan nämnas särskilt:

Särbestämmelse 225 och 594

Det förtydligas vilka typer av brandsläckare som får transporteras som UN 1044. Dessutom anges att om tryckkärl transporteras separat för användning i brandsläckare så måste de uppfylla kraven i kapitel 6.2. Släckarna ska tillverkas, provas, godkännas och märkas enligt bestämmelserna som tillämpas i tillverkningslandet (dvs. de bestämmelser som används i tillverkningslandet eller i användarlandet). Även särbestämmelse 594, som medger undantag för bl.a. släckare, ändras och anger att släckare ska vara tillverkade och fyllda i enligt bestämmelser som tillämpas i tillverkningslandet. Dessutom utökas undantaget till att gälla för stora brandsläckare som uppfyller bestämmelserna i förpackningsinstruktion P03 och PP91. *Se även ändringar under 4.1.4.1 (P003 - PP91).*

Särbestämmelse 235, 280 och 289

Alla dessa bestämmelser är relaterade till transport av UN 0503 och 3268, säkerhetsutrustning (krockkuddar). Det förtydligas att särbestämmelserna nu även gäller för transport i fartyg eller luftfartyg. Dessutom modifieras bestämmelserna för att ta hänsyn till de förändrade benämningarna för dessa UN-nummer. *Se även ändringar under 2.2.1.4, 3.2 och fotnot c) i 7.5.2.1.*

Särbestämmelse 309

En ändring har skett som innebär att för att 8(d)-testet i testhandboken inte behöver genomföras för UN 3375 (ammoniumnitratemulsion, -suspension och -gel (ANE)) som ska transporteras i kollin. ANE måste dock fortfarande klara test 8 (a), (b) och (c) i testhandboken och godkännas av behörig myndighet för att få klassificeras under UN 3375. Vid transport av ANE i tank krävs fortfarande att 8(d) testet görs. *Se även ändringar under 4.1.4.1 (P505), 4.1.4.2 (IBCO2 - B16) och 4.2.5.3 (TP32).*

Särbestämmelse 367

Denna bestämmelse är ny och gäller för olika varianter av färg och färgrelaterat material (UN 1210, 1263, 3066, 3469 och 3470). Det införs en lättnad för angivelse av officiell transportbenämning i godsdeklarationen när ett och samma kolli innehåller vissa kombinationer av de olika färgvarianterna.

Särbestämmelse 371

Även denna bestämmelse är ny och gäller för UN 3164, föremål som är pneumatiskt eller hydrauliskt trycksatta. Bestämmelsen är speciellt framtagen för en ny typ av konfettikastare (confetti shooter) som har utvecklats och som innehåller en gaspatron istället för pyroteknik. I särbestämmelsen anges bland annat att kastarens konstruktionstyp ska genomgå en brandprovning, att minsta sprängtryck hos tryckbehållaren ska vara minst fyra gånger gasens tryck vid 15 °C, att vattenvolymen hos tryckbehållaren inte får överstiga 0,5 liter och att arbetstrycket inte får överstiga 25 bar vid 15 °C.

Särbestämmelse 372

Denna nya bestämmelse kopplas till nya UN 3508 för asymmetriska kondensatorer. Här anges bland annat konstruktions-, transport- och märkningskrav för kondensatorerna. I 1.6.1.34 införs övergångsbestämmelser för kondensatorer som är tillverkade före 1 januari 2014. Dessa kondensatorer behöver inte märkas med energilagringkapaciteten i Wh som anges i särbestämmelse SP 372 (c). *Se även ändringar under 1.6 1.34, 2.2.9.3 och 3.2.*

Särbestämmelse 373

Denna bestämmelse införs för att kunna transportera så kallade neutronstrålningsdetektorer. Neutronstrålningsdetektion är ett sätt att upptäcka olovliga transporter av radioaktiva ämnen som passerar genom hamnar och gränsövergångar. Andra användningsområden är övervakning av kärnkraftsreaktorer samt för användning inom cancerbehandlingsområdet. Dessa detektorer ska nu transporteras under bortriflourid (UN 1008) och enligt de villkor som gäller i SP 373.

Särbestämmelse 375

Det införs lättnader för transport av miljöfarliga ämnen, UN 3077 och 3082. När dessa ämnen transporteras i enkelförpackningar eller sammansatta förpackningar med en nettomängd per enkel-

eller innerförpackning av högst 5 l för vätskor eller en nettovikt per enkel- eller innerförpackning av högst 5 kg för fasta ämnen, omfattas de inte några andra bestämmelser under förutsättning att förpackningarna uppfyller de allmänna bestämmelserna i 4.1.1.1, 4.1.1.2 och 4.1.1.4 - 4.1.1.8.

Särbestämmelse 376, 377 och 636

Alla dessa särbestämmelser är kopplade till transport av olika typer av litiumbatterier och även sådana batterier i utrustning (UN 3090, 3091, 3480 och 3481). Den nya SP 376 anger bestämmelser för batterier som är skadade eller defekta så att de inte längre överensstämmer med den typ som har provats enligt tillämpliga bestämmelser i testhandboken, del III, delavsnitt 38.3. Dessa batterier ska förpackas enligt de nya förpackningsinstruktionerna P908 eller LP904. Däremot får "extra farliga batterier" inte transporteras enligt denna bestämmelse utan endast enligt de villkor som angetts av den behöriga myndigheten (MSB i Sverige). Med "extra farliga batterier" avses batterier som är benägna att snabbt falla isär, reagera farligt, alstra lågor eller generera farlig värmeutveckling eller avge giftiga, frätande eller brandfarliga gaser eller ångor under normala transportförhållanden.

SP 377 anger bestämmelser för hur använda (begagnade) batterier ska transporteras för bortskaffande eller återvinning. De ska förpackas enligt den nya förpackningsinstruktionen P909. Förpackningsinstruktionerna P903a och P903b tas bort.

SP 636(b), som gäller för transport av använda batterier för transport till mellanliggande bearbetningsanläggningar för bortskaffande eller återvinning, revideras. Detta beror på de nya bestämmelserna som har införts i SP 377.

Särbestämmelse 582

Särbestämmelsen för UN 1078, köldmedium, ändras. Bestämmelsen har gjorts mer lättförståelig genom införandet av en tabell.

Särbestämmelse 662

Det införs lättnader för gasflaskor som inte överensstämmer med bestämmelserna i kapitel 6.2 och som endast används i fartyg och luftfartyg. Flaskorna får transporteras i syfte att fyllas eller kontrolleras samt för efterföljande återleverans under förutsättning att gasflaskorna har konstruerats och tillverkats i enlighet med en standard som erkänts av behörig myndighet i tillverkningslandet. Dessutom måste några ytterligare villkor uppfyllas.

Särbestämmelse 663

Här anges vilka ämnen som inte får transporteras enligt det nya UN-numret 3509 som gäller för uttjänta förpackningar eller delar av förpackningar som är tömda, men som fortfarande innehåller rester av farliga ämnen. Vid transport av UN 3509 måste bland annat rutiner för sorteringsmetoder vara införda på lastningsplatsen för att säkerställa att bestämmelserna som gäller för denna benämning följs. *Se även ändringar under 2.1.5, 2.2.9.3, 3.2, 4.1.1.11, 4.1.4.1 (P003 - RR9), 4.1.4.2 (IBC08 - BB3), 4.1.4.3 (LPO2 - LL1), 5.4.1.1.19, 7.3.2.9, och 7.3.3 (AP10).*

Särbestämmelse 664

Denna nya särbestämmelse gäller för transport av UN 1202, 1203, 1223, 1268, 1863 och 3475 i fasta tankar (tankfordon) eller avmonterbara tankar och där tankarna utrustas med anordningar för additiver (tillsatskemikalier). Additiver kan vara UN 1202, UN 1993, förpackningsgrupp III, UN 3082 eller icke farligt gods. Här anges vilka krav som gäller för tillverkning, typgodkännande, provning och användande när tankarna utrustas med dessa anordningar. Övergångsbestämmelser införs i 1.6.3.44 för tankar som är konstruerade och tillverkade före den 1 juli 2015 i enlighet med nationella bestämmelser, men som inte överensstämmer med bestämmelserna för konstruktion och godkännande som anges i SP664. Dessa tankar får användas till och med den mellanliggande eller återkommande kontrollen som sker efter 31 december 2015. Efter denna kontroll kan de användas i fortsättningen endast med godkännande från behöriga myndigheter i de länder de används. *Se även ändringar under 1.2 "Driftutrustning", 3.2 och anmärkning under rubriken till 6.8.*

Kapitel 3.4 – Undantag i samband med transport av farligt gods förpackat i begränsade mängder

Ett stort arbete har skett för att förtydliga alla märkningar, symboler, etiketter och storetiketter. Nu införs mer detaljerade beskrivningar av dimensioner för märkningarna i 3.4.7 och 3.4.8 och att deras utseende i alla delar proportionerligt ska motsvara den märkning som visas i ADR/RID. Övergångsbestämmelser införs i 1.6.1.30 som anger att märkningen som gäller till 31 december 2014 får fortsätta att användas till och med 31 december 2016.

Delavsnitt 3.4.9 förtydligas avseende när ett kolli är märkt med "märket för begränsade mängder förpackade i enlighet med bestämmelserna i ICAO:s tekniska instruktioner". Dessutom läggs ny text in i 3.4.10 med förtydligande om att kollin som är märkta och etiketterade fullt ut för lufttransport enligt ICAO-TI får även transporteras som begränsad mängd på land och till sjöss med märkningen i figur 3.4.7 enligt dessa bestämmelser.

Kapitel 3.5 – Farligt gods förpackat i reducerade mängder

Bestämmelserna för märkningen i 3.5.4.2 förtydligas. En detaljerad beskrivning av märkningens dimensioner införs och att dess utseende i alla delar proportionerligt ska motsvara den märkning som visas i ADR/RID. Övergångsbestämmelser införs i 1.6.1.30 som anger att märkningen som gäller till 31

december 2014 får fortsätta att användas till och med 31 december 2016.

Del 4 Användning av förpackningar och tankar

Del 4 innehåller bestämmelser om användning av förpackningar och tankar.

Kapitel 4.1 – Användning av förpackningar, inklusive IBC-behållare och storförpackningar

I 4.1.3.1 införs ett tillägg för den alfanumeriska koden för storförpackningar. Denna kan, förutom "L", nu även börja med "LL" om det handlar om ADR/RID-specifika särbestämmelser.

Ändringar i följande förpackningsinstruktioner i 4.1.4.1, 4.1.4.2 och 4.1.4.3 kan nämnas särskilt:

P003 (PP91)

För UN 1044, brandsläckare, finns en ny särbestämmelse för förpackningen, PP91, i P003. Det anges att stora brandsläckare får transporteras oförpackade under vissa villkor. Bland annat ska bestämmelserna i 4.1.3.8.1 (a) - (e) vara uppfyllda, och ventilerna ska vara skyddade genom en av metoderna enligt 4.1.6.8 (a) - (d). Med "stor brandsläckare" menas brandsläckare som beskrivs i punkterna (c) - (e) i särbestämmelse 225 i kapitel 3.3.

P003 (RR9), IBC08 (BB3) och LP02 (LL1)

Här anges förpackningsbestämmelser för det nya UN-numret 3509 som gäller för uttjänta förpackningar eller delar av förpackningar som är tömda, men som fortfarande innehåller rester av farliga ämnen. Bland annat anges att förpackningar, IBC-behållare och storförpackningar som de uttjänta förpackningarna placeras i, inte behöver uppfylla kraven i 4.1.1.3 (angående typgodkännande). Dessutom ska förpackningar och IBC-behållare användas som uppfyller bestämmelserna i 6.1.4, 6.5.5 och 6.6.4 och som gjorts täta eller försetts med en tät och punkteringsbeständig innerbeklädnad eller säck. Varje förpackning, IBC-behållare och storförpackning ska granskas för att se till att den är fri från korrosion, förorening eller annan skada. *Se även ändringar under 2.1.5, 2.2.9.3, 3.2, 3.3 (SP 663), 4.1.1.11, 5.4.1.1.19, 7.3.2.9 och 7.3.3 (AP10).*

P200

Andra stycket om tillämpningsområdet för förpackningsinstruktionen är ändrad.

I stycke 10 och särbestämmelse "u" uppdateras referensen till standarden ISO 7866:1999 till år 2012. Dessutom införs även två nya särbestämmelser för förpackningen under stycke (10) och området återkommande kontroll, "ua" och "va". Koden "ua" anger att intervallet mellan återkommande kontroller får förlängas till 15 år för vissa tryckkärl av aluminiumlegeringar och gasflaskpaket av sådana tryckkärl. Förlängningen är bara möjlig om bestämmelserna i stycke (13) i samma förpackningsinstruktion följs. Koden "va" anger att intervallet mellan återkommande kontroller får förlängas till 15 år för sömlösa gasflaskor av stål och gasflaskpaket av sådana tryckkärl som är utrustade med restgasventiler (RPVs) som har konstruerats och provats enligt vissa standarder, under förutsättning att bestämmelserna i stycke (13) i samma förpackningsinstruktion följs. Dessutom införs en anmärkning som anger vad som menas med restgasventiler. I stycke (13) återfinns alla de

bestämmelser som måste följas för att intervallet för återkommande kontroll ska få förlängas. Här finns allmänna bestämmelser, operativa bestämmelser, bestämmelser om kvalificering och återkommande kontroll och märkningsbestämmelser angivna. I tabell 1 anges att intervallet kan förlängas för UN 1002, 1006, 1046, 1049, 1056, 1065, 1066, 1072, 1954, 1956, 1957, 1964, 1971, 2034 och 3156, eftersom ”ua” och ”va” är angivna för dessa gaser. I tabell 2 är ”ua” och ”va” angivna för UN 1013, 1070 och 1080.

P203

I denna instruktion som gäller för kylda kondenserade gaser i klass 2 (UN 1003, 1038, 1073, 1913, 1951, 1961, 1963, 1966, 1970, 1972, 1977, 2187, 2201, 2591, 3136, 3138, 3158, 3311 och 3312) tillkommer bestämmelser om att intervall för återkommande kontroll av slutna icke UN kryokärl enligt 6.2.3.5.2 inte får överstiga 10 år. *Se även ändringar under 6.2.3.5.2.*

P208

I P208 införs förpackningsbestämmelser för adsorberade gaser. Här anges att gasflaskor angivna i kapitel 6.2 och enligt ISO 11513:2011 eller ISO 9809-1:2010 ska användas. Bland annat återfinns bestämmelser om lägsta provtryck och sprängtryck. Krav på det adsorberade materialet införs såsom kompatibilitet med gasflaskan. I 1.6.2.14 införs övergångsbestämmelser för de flaskor som är tillverkade före den 1 januari 2016 enligt 6.2.3, och som har en specifikation godkänd av behöriga myndigheter i de länder där de transporteras och används, men som inte uppfyller standarderna ISO 11513:2011 eller ISO 9809-1:2010. Dessa flaskor får fortsätta att användas för transport av adsorberade gaser under förutsättning att de allmänna förpackningsbestämmelserna i 4.1.6 följs. *Se även ändringar under 2.2.2.1.2, 3.2, 6.2.2.1.7 och 6.2.3.*

P209

Den förpackningsinstruktion som i ADR/RID 2013 är benämnd P208 och gäller för UN 3150 omnumreras till P209.

P505 och IBC02 (B16)

Nu införs nya förpackningsinstruktioner för UN 3375 (ammoniumnitratemulsion, -suspension och – gel (ANE)). I ADR/RID 2013 har P099 och IBC99 varit gällande och innebar att varje förpackning och IBC-behållare måste vara godkänd av behörig myndighet för att få användas för emulsionen. I och med införandet av de nya förpackningsinstruktionerna kvarstår kravet på behörig myndighets godkännande endast för IBC-behållare av typerna 31A (stål) och 31N (annan metall) genom en särbestämmelse B16 i IBC02. *Se även ändringar under 3.3 (SP 309).*

P650 och P904

Märkningen förtydligas och en detaljerad beskrivning av dimensioner införs.

P805

En ny förpackningsinstruktion införs för det nya UN-numret 3507, uranhexafluorid, radioaktivt ämne, undantaget kolli. För UN 3507 är den frätande faran primär medan radioaktiviteten anges som en sekundärfara, till skillnad från uranhexafluorid under UN 2977 och 2978. Därför skiljer sig

förpackningskraven för just detta ämne jämfört med övriga ämnen som är radioaktiva.

P908, P909, LP903 och LP904

Alla dessa tre instruktioner är nya och rör transport av olika typer av litiumbatterier och även sådana batterier i utrustning (UN 3090, 3091, 3480 och 3481). Förpackningsinstruktionerna P908 och LP904 anger hur skadade och defekta litiumbatterier ska förpackas för att kunna transporteras. P909 återger bestämmelser för hur använda (begagnade) litiumbatterier ska transporteras för bortskaffande eller återvinning. LP903 är en ny instruktion som anger hur stora litiumbatterier får transporteras i storförpackningar. *Se även ändringar under 3.3 (SP 376, SP377 och SP636).*

P906

Andra stycket i P906 förtydligas, vilket gäller för PCB och PCB-liknande ämnen med UN 2315, 3151, 3152 och 3432 i transformatorer, kondensatorer och annan utrustning.

IBC100

Instruktionen gäller nu även för UN 0222, ammoniumnitrat, och det införs två särbestämmelser, B3 och B17. B3 ställer krav på dammtäthet och vattenbeständighet för flexibla IBC-behållare och B17 anger att IBC-behållare av metall inte är tillåtna.

I 4.1.6.15, som handlar om särskilda förpackningsbestämmelser för gods i klass 2 och för gods i andra klasser som tillordnats förpackningsinstruktion P200, så ersätts standarden ISO 11114-1:1997 av ISO 11114-1:2012 för UN-tryckkärl. Dessutom införs två nya standarder, EN ISO 14245:2010 och EN ISO 15995:2010.

Kapitel 4.2 – Användning av UN-tankar och UN-MEG-containerar

I 4.2.5.3 i TP32 som gäller för UN 0331, 0332 och 3375 i UN-tankar sker vissa förändringar. Det anges nu att punkten (b), om lämpligheten för transport i tank (8(d)-testet i testhandboken), endast gäller för UN 3375 (ammoniumnitratemulsion, -suspension och -gel). *Se även ändringar under 3.3 (SP309) för UN 3375.*

I 4.2.5.3 införs en ny särbestämmelse för UN-tankar, TP41, för UN 3393 - 3399. Efter överenskommelse med behörig myndighet får den 2,5-årsvisa invändiga kontrollen utelämnas eller ersättas med andra kontrollförfaranden under vissa förutsättningar.

Kapitel 4.5 – Användning av slamsugartankar

I 4.5.1.2 införs att ämnen som inte är avfall får transporteras i slamsugartankar om dessa uppfyller villkoren i 4.5.1.1.

Det tillkommer bestämmelser i 4.5.2.6 att när en kompressor/vakuumpump används för att fylla eller tömma brandfarliga vätskor så ska skyddsåtgärder vidtas för att undvika antändning av ämnet eller för att minska effekterna av en antändning utanför själva tanken.

Del 5 Bestämmelser för avsändning

Del 5 innehåller bestämmelser om avsändning rörande exempelvis märkning med etiketter, storetiketter och orangefärgade skyltar samt krav på dokumentation.

Kapitel 5.1 – Allmänna bestämmelser

I 5.1.2.1 införs det krav på att bokstäverna i uttrycket "OVERPACK" ska vara minst 12 mm höga. I 1.6.1.31 medges samtidigt en övergångsperiod för detta storlekskrav fram till den 1 januari 2016.

Kapitel 5.2 – Märkning och etikettering

I 5.2.1.3 införs det krav på att bokstäverna i uttrycket "BÄRGNING" ska vara minst 12 mm höga. I 1.6.1.32 medges samtidigt en övergångsperiod för detta storlekskrav fram till den 1 januari 2016.

I 5.2.1.8.3, 5.2.1.9.1 och 5.2.2.2.1.1 införs detaljerade beskrivningar av vilka dimensioner som gäller för märkning och etiketter. Bland annat ska deras utseende i alla delar proportionerligt motsvara den märkning som visas i ADR/RID. Övergångsbestämmelser införs i 1.6.1.30 som anger att etiketter och märkning som gäller till den 31 december 2014 får fortsätta att användas till och med den 31 december 2016. I 5.2.2.2.2 ändras förlagorna för etiketter i de svenska utgåvorna av ADR/RID så att de överensstämmer med de officiella utgåvorna av ADR/RID. Så länge etikettförlagorna som används, följer de bestämmelser som anges i 5.2.2.2.1.1 (med tillhörande övergångsperiod angiven i 1.6.1.30) får förändringen ingen praktisk betydelse.

Kapitel 5.3 – Storetiketter och märkning

I 5.3.1.1.3 förtydligas att om en förstorad etikett används, måste dimensionerna vara minst 250 mm x 250 mm. Se även 5.2.2.1.11.1.

Beskrivningen av storetiketter i 5.3.1.7.1 och märkningarna i 5.3.3 och 5.3.6 förtydligas. En detaljerad beskrivning av märkningens dimensioner införs och att dess utseende i alla delar proportionerligt ska motsvara den märkning som visas i ADR/RID. Övergångsbestämmelser införs i 1.6.1.30 som anger att etiketter och märkningen som gäller till den 31 december 2014 får fortsätta att användas till och med den 31 december 2016.

Delavsnitt 5.3.3 modifieras angående märkning för ämnen som transporteras vid förhöjd temperatur. Tidigare har denna märkning endast krävts vid transport av UN 3256 VÄTSKA, FÖRHÖJD TEMPERATUR, BRANDFARLIG, N.O.S., UN 3257 VÄTSKA, FÖRHÖJD TEMPERATUR, N.O.S., och UN 3258. I och med att särbestämmelse 580 har tagits bort så ska kommer fler ämnen än ovan nämnda UN-nummer att behöva märkas med märket för förhöjd temperatur (sekundärfara). Denna märkning ska finnas då ett ämne som transporteras eller överlämnas för transport i flytande tillstånd vid eller över 100 °C, eller i fast tillstånd vid eller över 240 °C.

I 5.3.1.7.4 införs ändring avseende möjligheten att

använda storetiketter med dimensionen 150 mm × 150 mm för vagnar. Nu anges att mindre storetiketter (150 mm × 150 mm) endast får användas då vagnens storlek och konstruktion är sådana att tillgänglig yta är otillräcklig för att fästa storetiketter av ordinarie storlek enligt 5.3.1.7.2. I 1.6.1.37 införs övergångsbestämmelser som säger att förminskade storetiketter som uppfyller bestämmelserna i 5.3.1.7.4 som gäller till och med den 31 december 2014 (se RID 2013) ska bytas ut senast den 1 januari 2018.

Kapitel 5.4 – Dokumentation

I 5.4.1.1.3 förtydligas vad som krävs i godsdeklarationen i de fall de förenklade klassificeringsprinciperna för klassificering av avfall i 2.1.3.5.5 används.

I 5.4.1.1.19 anges hur godsdeklarationen ska vara utformad för nya UN-numret 3509 som gäller för uttjänta förpackningar eller delar av förpackningar som är tömda, men som fortfarande innehåller rester av farliga ämnen. Den officiella transportbenämningen som anges i 5.4.1.1.1 (b) ska kompletteras med uttrycket "(MED RESTER AV [...])" följt av den eller de klasser och sekundärfaror som motsvarar resternas faror i klassvis ordning. Se även ändringar under 2.1.5, 2.2.9.3, 3.2, 3.3 (SP 663), 4.1.1.11, 4.1.4.1 (P003 - RR9), 4.1.4.2 (IBCo8 - BB3), 4.1.4.3 (LP02 - LL1), 7.3.2.9 och 7.3.3.2.7 (AP10).

5.4.1.2.1 (a), om de särskilda bestämmelserna för klass 1 i godsdeklarationen, ändras och harmoniseras med redan gällande bestämmelser i ADR. Det anges nu att total nettovikt i kg av explosivt innehåll för varje ämne eller föremål som har eget UN-nummer, samt att total nettovikt i kg av explosivt innehåll för alla ämnen och föremål som är angivna, ska anges i godsdeklarationen.

I 5.4.3.4 ändras listan över utrustning i de skriftliga instruktionerna och bl.a. stryks hänvisningen till en standard för varningsklädsel. I samband med textändringen justeras samtliga etikettförlagor på sidorna 2 och 3 i instruktionen för att bättre stämma överens med de officiella utgåvorna av ADR och RID (motsvarande justering har genomförts i 5.2.2.2.2 för etikettförlagorna). Dessutom anges nu att elektroniska cigaretter och motsvarande inte får användas. Ändringarna innebär att de skriftliga instruktioner som idag används måste bytas ut senast till den 1 juli 2015.

För transport på väg enligt ADR innebär ändringarna att de skriftliga instruktioner som idag används måste bytas ut senast till den 30 juni 2017 enligt 1.6.1.35. För transport på järnväg enligt RID behövs inte motsvarande övergångsbestämmelse eftersom de skriftliga instruktionernas förlaga i RID inte är obligatorisk.

Kapitel 5.5 – Särskilda bestämmelser

I 5.5.2.3.2 och 5.5.3.6.2 införs detaljerade beskrivningar av vilka dimensioner som gäller för märkning. Bland annat ska deras utseende i alla delar proportionerligt motsvara den märkning som visas i ADR/RID. Övergångsbestämmelser införs i 1.6.1.30 som anger att märkningen som gäller till den 31 december 2014 får fortsätta att användas till och med den 31 december 2016.

Ett nytt delavsnitt 5.5.3.1.4 införs för att förtydliga omfattningen av de bestämmelser som gäller för kollin, fordon och containrar innehållande ämnen som medför risk för kvävning när dessa används för kylning eller konditionering.

Det införs även ny text i 5.5.3.1.5 motsvarande de multilaterala avtalen M260 (ADR) och RID2/2013 (RID). Denna text innebär en lättnad som anger att kraven på märkning av fordon och containrar samt dokumentation i 5.5.3.6 och 5.5.3.7 endast gäller när det finns en faktisk risk för kvävning i fordonet eller containern.

I delavsnitt 5.5.3.3.3 införs en lättnad från kravet att kollin innehållande kyl- eller konditioneringsmedel ska transporteras i väl ventilerade fordon och containrar. Kravet på ventilation gäller inte när kollin transporteras i isolerade, kylda eller mekaniskt kylda utrustningar som definieras i ATP-avtalet (överenskommelse om internationell transport av lättfördärliga livsmedel och om specialutrustning för sådan transport (the Agreement on the International Carriage of Perishable Foodstuffs and on the Special Equipment to be Used for such Carriage (ATP))).

Del 6 Bestämmelser för tillverkning och provning av förpackningar, IBC-behållare, storförpackningar och tankar

Del 6 innehåller bestämmelser för konstruktion, tillverkning, provning och märkning av förpackningar, IBC-behållare, storförpackningar och tankar.

Kapitel 6.1 – Bestämmelser för tillverkning och provning av förpackningar

Det införs ändringar i 6.1.1.1 (e) som innebär att gränsen för vad som definieras som en förpackning ändras. Nu gäller volymsgränsen på 450 liter endast för förpackningar för vätskor (ej sammansatta förpackningar). Nettoviktskravet på 400 kg som anges i 6.1.1.1 (d) kvarstår oförändrat.

I 6.1.3.1 (e) införs en fotnot och en anmärkning som förtydligar typgodkännandemärkningen avseende märkning av de sista siffrorna i tillverkningsåret och användning av den så kallade "klockan".

Kapitel 6.2 – Bestämmelser för tillverkning och provning av tryckkärl, aerosolbehållare och engångsbehållare för gas

I 6.2.2 i avsnittet om bestämmelser för UN-tryckkärl så anges numera att tillverkning av nya tryckkärl eller driftsutrustning enligt någon av de standarder som nämns i tabellerna i 6.2.2.1 och 6.2.2.3 inte är tillåten efter det datum som anges i den högra kolumnen i tabellerna. Det införs alltså en ny kolumn,

”Tillämplig för tillverkning”, och här anges om standarden kan användas tillsvidare eller om ett slutdatum finns. Den nya kolumnen förs in i tabellerna i delavsnitten 6.2.2.1.1, 6.2.2.1.2, 6.2.2.1.3, 6.2.2.1.4, 6.2.2.1.5, 6.2.2.1.7, 6.2.2.3 och 6.2.2.4. Dessutom införs en anmärkning som anger att UN-tryckkärl och driftutrustning tillverkade enligt standarder som var tillämpliga vid datumet för tillverkning, får fortsätta att användas om bestämmelserna för återkommande kontroll i ADR/RID följs. Dessutom införs ett antal nya standarder i samma delavsnitt. Det bör även noteras att det införs en standard för konstruktion, tillverkning och första kontroll och provning av UN-gasflaskpaket i 6.2.2.1.6. I nya 6.2.2.1.7 anges två standarder för konstruktion, tillverkning och första kontroll och provning av UN-gasflaskor för adsorberade gaser. *Se även ändringar under 2.2.2.1.2, 3.2, 6.2.2.1.7 och 6.2.3.*

Ett helt nytt avsnitt införs om märkning av UN-gasflaskpaket i 6.2.2.10. Här anges bland annat att enskilda gasflaskor i ett gasflaskpaket ska vara märkta enligt 6.2.2.7 och att det ska finnas godkännandemärkning, driftsmärkning och tillverkningsmärkning.

Nuvarande delavsnitt 6.2.2.10 omnumreras till 6.2.2.11. Avsnittet handlar om likvärdiga förfaranden för bedömning av överensstämmelse och återkommande kontroll för UN-tryckkärl. Här uppdateras referensen till den standard som handlar om ackreditering till EN ISO/IEC 17020:2012 (utom paragraf 8.1.3). En övergångsbestämmelse i 1.6.1.28 anger att den gamla standarden EN ISO/IEC 17020:2004 inte får användas efter den 28 februari 2015.

I 6.2.3.1.5 förtydligas att gasflaskor med acetylen inte ska utrustas med smältsäkring.

I 6.2.3.5.2, som gäller för slutna kryokärl, anges vilka delar dessa kryokärl omfattas av vad gäller återkommande kontroll och provning i P203 (8).

I 6.2.3.6.1, som handlar om godkännande av tryckkärl, uppdateras referensen till den standard som handlar om ackreditering till EN ISO/IEC 17020:2012 (utom paragraf 8.1.3). En övergångsbestämmelse i 1.6.1.28 anger att den gamla standarden EN ISO/IEC 17020:2004 inte får användas efter den 28 februari 2015.

I 6.2.3.9.7 specificeras vad som gäller för märkning av gasflaskpaket för icke UN-tryckkärl. Dessa ska uppfylla delavsnitten 6.2.2.10.2 och 6.2.2.10.3 förutom att UN-förpackningssymbolen angiven i 6.2.2.7.2 (a) inte får påföras på gasflaskpaket. Enskilda gasflaskor i ett paket ska märkas enligt 6.2.3.9.1 till 6.2.3.9.6. Dessutom revideras 6.2.3.9.7.2 och 6.2.3.9.7.3. Det införs övergångsbestämmelser i 1.6.2.13 angående märkning av gasflaskpaket. Gasflaskpaket som är tillverkade före den 1 juli 2013 och som inte är märkta enligt 6.2.3.9.7.2 och 6.2.3.9.7.3, får användas till nästa återkommande kontroll och provning som sker efter den 1 juli 2015. Även i 1.6.2.15 införs övergångsbestämmelser angående märkning av gasflaskpaket som inte är märkta enligt nya 6.2.3.9.7.3 som gäller från 1 januari 2015.

I 6.2.4.1 och 6.2.4.2 uppdateras ett antal referenser till standarder och några nya standarder tillkommer.

6.2.6.1.5 och 6.2.6.3 revideras så att alternativa metoder till provning i varmvattenbad tillåts för engångsbehållare med gas och bränsleceller som innehåller brandfarlig gas., liknade vad som redan

tillåts för aerosolbehållare,

Kapitel 6.4– Bestämmelser för tillverkning, provning och godkännande av kollin och material för radioaktivt material

För ändringar gällande radioaktiva ämnen, se längre fram i dokumentet.

Kapitel 6.5 – Bestämmelser för tillverkning och provning av IBC-behållare

I 6.5.2.2 förtydligas symbolen som ska användas för att beskriva tillåten staplingslast för IBC-behållare. Nu införs en mer detaljerad beskrivning av dimensioner och det anges bland annat att deras utseende i alla delar proportionerligt ska motsvara den märkning som visas. I 1.6.1.15 införs en övergångsbestämmelse som medger att IBC-behållare som är tillverkade, reoverade eller reparerade mellan den 1 januari 2011 och den 31 december 2016 och märkta med symbolen för staplingslast som gällde till och med den 31 december 2014, får fortsätta att användas.

I 6.5.2.2.4 förtydligas bestämmelserna om märkning av innerbehållaren i integrerade IBC-behållare. Dessutom införs en anmärkning avseende användning av den så kallade "klockan".

Kapitel 6.6 Bestämmelser för tillverkning och provning av storförpackningar

I 6.6.2.2 införs en ny beteckning i koden för storförpackningar, "T". Bokstaven "T" betecknar en bärningsstorförpackning enligt 6.6.5.1.9. I 6.6.5.1.9 beskrivs hur bärningsstorförpackningar ska vara provade och märkta. *Se även ändring av definition i 1.2.1*

I 6.6.3.3 förtydligas symbolen för högsta tillåtna staplingslast för storförpackningar. Nu ges en mer detaljerad beskrivning av dimensioner och det anges bland annat att deras utseende i alla delar proportionerligt ska motsvara den märkning som visas. I 1.6.1.16 införs en övergångsbestämmelse som medger att storförpackningar som är tillverkade eller reoverade mellan den 1 januari 2011 och den 31 december 2016, och som är märkta med symbolen för staplingslast som gällde till och med den 31 december 2014, får fortsätta att användas.

Kapitel 6.7 – Bestämmelser för konstruktion, tillverkning, kontroll och provning av UN-tankar och UN-MEG-containrar

I de allmänna bestämmelserna i 6.7.2.2.9.1 för konstruktion och tillverkning av UN-tankar anges nu att för UN-tankar som är avsedda för användning offshore så ska hänsyn tas till de dynamiska påkänningarna som kan uppstå vid hantering i öppen sjö.

Det införs bestämmelser i 6.7.2.2.17 för antändningstemperaturen för värmeisolering som är i direkt kontakt med tankskalet avsett för transport av ämnen med förhöjd temperatur.

I delavsnitten 6.7.2.5.12 - 6.7.2.5.15 införs nya bestämmelser för driftutrustning av UN-tankar. Det anges detaljerade bestämmelser för konstruktion och kontroll av värmesystem. Bland annat ska ett elektriskt värmesystem som är installerat på insidan av tanken vara utrustat med en jordfelsbrytare

som löser ut vid mindre än 100 mA.

I delavsnitt 6.7.2.19.4 införs lättnader från tryckprovningen av UN-tankar. För tankar som endast används för transport av fasta ämnen, andra än giftiga och frätande ämnen som inte övergår i vätskeform under transporten, får vätsketryckprovningen ersättas av en lämplig metod för tryckprovning vid 1,5 gånger högsta tillåtna arbetstryck, efter godkännande av behörig myndighet.

Kapitel 6.8 – Bestämmelser för konstruktion, utrustning, typgodkännande, kontroll och märkning av fasta tankar (tankfordon)/cisternvagnar, avmonterbara tankar, tankcontainrar och växeltankar med tankskal av metall samt batterifordon/batterivagnar och MEG-containrar

Det sker mindre ändringar i 6.8.2.2.3 som förtydligar att tankskalet ska kunna motstå explosionstryckstötter.

I 6.8.2.6.1, 6.8.2.6.2 och 6.8.3.6 förtydligas tillämpningsområdet för standarder och några nya standarder tillkommer.

I 6.8.4 i särbestämmelserna TA4 och TT9, som handlar om bedömning av överensstämmelse, kontroll och provning, så uppdateras referensen till den standard som handlar om ackreditering till EN ISO/IEC 17020:2012 (utom paragraf 8.1.3). I 1.6.1.28 finns övergångsbestämmelser som anger att den gamla standarden EN ISO/IEC 17020:2004 inte får användas efter den 28 februari 2015.

Särbestämmelse TM3 (UN 2968, 1994, 1829, 1790, 1744, 1295, 1259, 1242, 1183, 1052) revideras något.

Det tillkommer en ny särbestämmelse TT11 om provningar av tankar som gäller för kondenserad petroleumgas ((LPG – Liquefied Petroleum Gas) UN1011, 1075, 1965, 1969 eller 1978). Denna särbestämmelse anger bland annat att vätsketryckprovningen vid den återkommande kontrollen kan ersättas av oförstörande provning (OFP) enligt de metoder som anges. Metoderna kan användas enskilt eller i kombination enligt vad som bedöms lämpligt av behörig myndighet eller kontrollorgan. Det ställs krav på personalen som är delaktig i OFP och den ska ha nödvändig teoretisk och praktisk kunskap om oförstörande provning samt vara certifierad enligt ISO 9712:2012.

I 6.8.2.1.2 modifieras fotnot 1 som handlar om de provningar som föreskrivs av behörig myndighet för hur cisternvagnar ska vara byggda så att de med största tillåtna last motstår de påkänningar

som finns.

Även fotnot 6 i 6.8.2.1.29 ändras med uppdaterad information som anger var lastprofilen G1 återfinns.

I 6.8.2.2 ändras andra stycket om utrustning. För att förhindra rivning av tankskalet på grund av oavsiktliga påkänningar så ges tre sätt hur svetsade element ska fastsättas på tanken.

Standarden "EN ISO/IEC 17020:2004" ersätts av "EN ISO/IEC 17020:2012" i 6.8.2.4.6.

I 6.8.2.5.2 och 6.8.3.5.11 avseende märkning av tank/batterivagn ändras första strecksatsen i vänstra kolumnen och nu ska cisternvagnen/batterivagnen märkas med fordonsinnehavares märkning eller namn på användaren. Till detta införs en fotnot som anger vad som menas med fordonsinnehavare.

I 6.8.4 läggs bestämmelser till för TE22, särbestämmelser för utrustning. Det anges att kraven i särbestämmelsen anses uppfyllda för cisternvagnar som har automatisk kopplingsanordning.

Även i särbestämmelse TE25 införs nya krav i en ny punkt (e). Denna handlar om vilka krav som gäller om skyddsplåt används i varje vagnsände. I punkten (a) om buffertklättringsskyddet ersätts hänvisning till UIC-normblad 573 av standarderna EN 12663-2:2010 och EN 15551:2011.

Kapitel 6.9 – Bestämmelser för konstruktion, tillverkning, utrustning, typgodkännande, kontroll, provning samt märkning av fasta tankar (tankfordon) [ADR], avmonterbara tankar [ADR], tankcontainrar och växeltankar av fiberarmerad plast

I 6.9.2.3.2, 6.9.4.2.1, 6.9.2.5, 6.9.2.10, 6.9.4.2.1 och 6.9.4.2.2 uppdateras ett antal referenser till standarder.

Kapitel 6.10 – Bestämmelser för tillverkning, utrustning, typgodkännande, kontroll och märkning av slamsugartankar

I 6.10.3.8 (b) kompletteras de befintliga bestämmelserna med att tankar som har en kompressor/vakuumpump som kan utgöra en antändningskälla, ska konstrueras så att tankskalet kan motstå explosionstryckstötter orsakade av att lågor tränger in. Tanken ska förbli tät, men deformationer tillåts.

Kapitel 6.11 – Bestämmelser för konstruktion, tillverkning, kontroll och provning av bulkecontainrar

Det införs eventuellt ett helt nytt delavsnitt i 6.11.5 som gäller för en ny typ av produktinneslutning, så kallade flexibla bulkecontainrar ("FBC"). En flexibel bulkecontainer har en volym av högst 15 m³ och innefattar innerbeklädnader samt festsatta hanteringsanordningar och driftutrustningar och får användas för fasta ämnen i förpackningsgrupp III i klasserna 4.1, 5.1 och 9 (UN 1334, 1350, 1454, 1474, 1486, 1498, 1499, 1942, 2067, 2213, 3077, 3377 och 3378). I detta kapitel införs bestämmelser om hur de flexibla bulkecontainrarna ska konstrueras, tillverkas, kontrolleras och provas. **Bestämmelserna kommer att införas först i ADR/RID 2017.**

Del 7 Bestämmelser för transport, lastning, lossning och hantering

Del 7 innehåller bestämmelser av generell karaktär och berör transport, lastning, lossning och hantering.

Kapitel 7.3 – Bestämmelser för transport i bulk

Detta kapitel har reviderats för att göra systemet mer förenklat och så att bestämmelserna i bulkkoderna inte ska bli motstridiga inom och mellan ADR och RID. I avsnitt 7.3.3 ersätts bland annat koderna "VV1" – "VV17" i ADR respektive "VW1" – "VW17" i RID med de nya koderna "VC1" – "VC3" samt tilläggbestämmelserna "AP1" – "AP10", vilka anger om och hur transport i bulk får ske. Genom denna revidering har antalet detaljerade bestämmelser för olika ämnen minskat. *Se även ändringar under 3.2 (kolumn (17)).*

I 7.3.2.1 införs eventuellt en ny kod, "BK3", som medger transport i bulk i flexibla bulkecontainrar. I 7.3.2.10 anges bestämmelser för hur användning av de nya flexibla bulkecontainrarna får ske. *Se även ändringar under 6.11.5 och 7.5.6.1.*

Dessutom införs ett nytt delavsnitt, 7.3.2.9, med bestämmelser för transport av UN 3509, uttjänta förpackningar eller delar av förpackningar som är tömda men som fortfarande innehåller rester av farliga ämnen. Bland annat anges att endast slutna containrar (BK2) får användas. Även "AP10" i 7.3.3 anger bestämmelser för transport av UN3509 i bulk. *Se även ändringar under 2.1.5, 2.2.9.3, 3.2, 3.3*

(SP 663), 4.1.1.11, 4.1.4.1 (P003 - RR9), 4.1.4.2 (IBCo8 - BB3), 4.1.4.3 (LP02 - LL1) och 7.3.3 (AP10).

Kapitel 7.5 – Bestämmelser för lastning, lossning och hantering

Fotnot (c) i 7.5.2.1 modifieras för att beakta att benämningarna för UN-numren 0503 och 3268 (krockkuddar) har ändrats. *Se även ändringar under 2.2.1.4, 3.2 och 3.3 (SP 235, 280 och 289).*

~~I 7.5.6.1 anges hur lastning av flexibla bulkecontainrar ska utföras. Se även ändringar under 6.11.5, 7.3.2.1 och 7.3.2.10.~~

Delavsnitt 7.5.9 om rökförbud utvidgas till att även gälla elektroniska cigaretter och liknade anordningar. Denna utvidgning gäller även för 5.4.3.4, 8.3.5 och 8.5 S1 (3).

I 7.5.11 införs en ny tilläggsbestämmelse CV37/CW37 som anger att biprodukter från aluminiumsmältning eller biprodukter från aluminiumåtersmältning (UN 3170) ska kylas till omgivningstemperatur före transport. Dessutom anges att presenningsförsedda fordon och presenningsförsedda containrar ska vara vattentäta. Det krävs dessutom att lastdörrar på täckta fordon och slutna containrar ska förses med en märkning på valfritt språk. För detta UN-nummer, UN 3170, anges även att fordon och containrar ska ha tillräcklig ventilation enligt AP2 i 7.3.3.2.3. En relaterad ändring är att kravet på BK2 containrar för transport i bulk för gods i klass 4.1 stryks i 7.3.2.4.

Kapitel 7.8 – Kombitrafik i blandade tåg (kombinerat passagerar- och godståg)

Ett helt nytt kapitel införs i 7.8. Detta handlar om att transport av farligt gods i kombitrafik, i tåg där också passagerare reser, är möjlig, men endast efter medgivande av behörig myndighet och under villkor angivna av denna behöriga myndighet.

Del 8 Bestämmelser för fordonsbesättning, utrustning, drift och dokumentation

Del 8 innehåller bestämmelser för fordonbesättningen och dess utbildning, vilken utrustning som ska finnas på ett fordon och hur fordon ska övervakas.

Kapitel 8.1– Allmänna bestämmelser för transportenheter och fordonsutrustning

Texten i 8.1.4.4 om brandsläckare omformuleras något. Dessutom förtydligas det i 8.1.4.5 att datumet som krävs enligt 8.1.4.4 inte får ha passerats.

Kapitel 8.2 – Bestämmelser för fordonsbesättningens utbildning

I 8.2.2.8.6 införs bestämmelser att medlemsländernas myndigheter ska förse sekretariatet i FN:s ekonomiska kommission för Europa med exempel på landets samtliga typer av förlagor för ADR-intyg (utbildningsintyg för förare av fordon som transporterar farligt gods). FN-sekretariatet har påbörjat arbetet med att göra informationen tillgänglig på sin hemsida (se www.unece.org/trans/danger).

I avsnittet om användning av kablar i 8.3.8 förenklas hänvisningen till ”O3- eller O4-släpvagn” till att istället hänvisa till ”släpvagn med en totalvikt över 3,5 ton”.

Del 9 Bestämmelser för tillverkning och godkännande av fordon

Del 9 innehåller bestämmelser om tillverkning och godkännande av fordon.

Kapitel 9.1 – Giltighetsområde, definitioner och bestämmelser för godkännande av fordon

I definitionen för ett fordon i 9.1.1.2 ersätts standarden EN 590:2004 av en uppdaterad version, EN 590:2009 + A1:2010.

I 9.3.4.2 ersätts standarden EN 13501-1:2002 av en uppdaterad version, EN 13501-1:2007 + A1:2009.

2.5 Bilaga S – Särskilda nationella bestämmelser för transport av farligt gods på väg och i terräng

I bilaga S finns de gällande avvikelserna som modifierar eller kompletterar bestämmelserna i bilagorna A och B för Sverige nationellt. Bilagorna A och B tillsammans med bilaga S utgör tillämpliga bestämmelser för inrikes transport av farligt gods på väg och i terräng.

Nedan kommenteras de mest väsentliga ~~föreslagna~~ förändringarna i bilaga S.

2.5 Bilaga S – Särskilda nationella bestämmelser för transport av farligt gods på järnväg

I bilaga S finns de gällande avvikelserna som modifierar eller kompletterar bestämmelserna i bilaga 1 för Sverige nationellt. Bilaga 1 tillsammans med bilaga S utgör tillämpliga bestämmelser för inrikes transport av farligt gods på järnväg.

Nedan kommenteras de mest väsentliga ~~föreslagna~~ förändringarna i bilaga S.

Del 10 Transporthandlingar, övergångsbestämmelser, märkning, godkännande av fordon m.m.

Kapitel 10.1 – Övergångsbestämmelser.

I 10.1.1 föreslås införas ett slutdatum för hur länge de tankar och fordon (inklusive slamsugartankar) som anges där får användas. Datumet, som är satt till den 31 december 2020, har harmoniserats med längsta tillåtna användningstid för fordon som inte har utrustats med tillsatsbroms i enlighet med 10.1.5.

Tankarna och fordonen fasas ut av säkerhetsskäl. Det bedöms dock inte finnas så många i drift som berörs av bestämmelserna i avsnitt 10.1.1. MSB har, med hjälp av kontrollorganen, gjort eftersökningar rörande hur många tankar och fordon som kan beröras, och för delavsnitt 10.1.1.1 (inklusive 10.1.1.3) bedöms antalet understiga 20 stycken och för delavsnitt 10.1.1.2 bedöms antalet vara runt 2 st. Hur många slamsugartankar som kan beröras av delavsnitt 10.1.1.4 är oklart, men MSB har i årets remiss inte fått in några protester mot införandet av slutdatumet. MSB informerade även om intentionerna att införa ett slutdatum för tankar och fordon i 10.1.1 redan vid den remiss som skickades ut i samband med 2013 års utgåva av ADR-S. Inga synpunkter inkom dock till MSB.

Delavsnitt 10.1.1.5 är endast en akademisk övergångsbestämmelse som infördes som en följd av att en ändring skedde i de internationella bilagorna. Vid en jämförelse mellan de aktuella regelverken visar det sig dock att ingen ändring i konstruktionskraven skett. Således kan denna övergångsbestämmelse tas bort.

I 10.1.4 revideras informationen i fordonscertifikatet för att överensstämja med förlagan i 9.1.3.5.

Kapitel 10.5 – Tanktransport av explosiva ämnen

I 10.5.2, punkt 3, ändras hänvisningarna till de delavsnitt som handlar om brandsläckare för att överensstämma med den tabellstruktur som infördes genom 2013 års utgåva av ADR-S.

Del 16 Transport av farligt gods i mindre förpackningar till återvinning eller bortskaffande

Flera nya bestämmelser i ADR och RID som rör transport av avfall har under de senaste åren tillkommit i ADR och RID. Det finns till exempel särbestämmelse 327 för förbrukade aerosolbehållare och i delavsnitt 1.1.3.10 i ADR och RID 2015 finns vissa undantag för transport av förbrukade lampor som innehåller farligt gods. MSB vill därför anpassa reglerna om transport av farligt gods som avfall med bilagorna I.1 och II.1 till direktiv 2008/68/EG d.v.s. bilagorna A och B till ADR-överenskommelsen samt bilaga 1 i bilag C till COTIF-fördraget.

Det nya förslaget för transport av farligt gods som är avfall utgår från att bestämmelserna i bilagorna A och B i ADR och bilaga 1 i RID ska följas, men med vissa undantag. Dessa anges i del 16 till bilagorna i ADR-S respektive RID-S. Nytt är alltså även att del 16 införs i bilaga C i RID-S.

I ADR och RID 2015 införs bestämmelser om transport av uttjänta förpackningar eller delar av förpackningar som är tömda men som fortfarande innehåller rester av farliga ämnen. Dessa har tidigare inte nämnts särskilt i ADR och RID utan har antingen transporterats enligt 1.1.3.5 eller 1.1.3.6, eller så har de inom Sverige transporterats på väg enligt del 16. I de fall de uttjänta förpackningarna uppfyller klassificeringskriterierna för det nya UN-numret 3509, föreslås att dessa undantas **dessa** helt för nationell transport i Sverige genom avsnitt 16.0. Förpackningar som ska transporterats som värdeberäknad mängd måste fortfarande uppfylla kraven i del 4 och del 6, bl.a. krav på typgodkännande, vilka kan vara svåra att uppfylla för en använd förpackning. Avsikten med undantagsbestämmelsen i avsnitt 16.0 är att klargöra att förpackningarna undantas från kraven i bilagorna till ADR och RID och övriga krav i del 16. Om detta undantag inte införs får t.ex. gamla färgburkar inte hanteras som metallavfall utan ska transporterats som farligt gods och klassificeras som UN 3509.

I 16.1 - 16.4 införs avsteg för vissa typer av farligt gods som är avfall främst för specifik typprovning av förpackningar, inklusive IBC-behållare och storförpackningar.

I avsnitt 16.1.1 i ADR-S för utgåvorna 2011 och 2013 har det angivits att bestämmelserna i del 16 får tillämpas längst till och med den 31 december 2014. För att bestämmelserna i del 16 i den nu gällande utgåvan av ADR-S (ADR-S 2013) ska få tillämpas till 30 juni 2015 precis som bilagorna A och B, införs en förlängd övergångsperiod i 1.6.1.1. Eftersom motsvarande bestämmelser inte har funnits i RID-S tidigare, behövs ingen sådan övergångsperiod där.

I 16.2 införs en definition av ”mindre förpackning”. Med mindre förpackningar avses förpackningar med en högsta bruttovikt av 30 kg och det anges inte någon volymbegränsning. Mindre förpackningar är sådana som stoppas i typgodkända ytterförpackningar. Mindre förpackningar behöver inte uppfylla kraven i kapitel 6.1 i bilaga A/bilaga 1, dvs. de behöver inte vara typgodkända eller konstruerade enligt kraven i detta kapitel.

Ytterförpackningarna ska dock vara typgodkända, men de behöver inte vara provade med de mindre förpackningar med det innehåll som ska transporteras. Det innebär att de kan vara typgodkända för ett fast ämne men får ändå innehålla mindre förpackningar.

För att kompensera avsteget från specifik typprovning, införs kravet att de mindre förpackningarna ska förpackas tillsammans med absorberande material som håller kvar all fri vätska som kan läcka ut i förpackningarna, IBC-behållarna eller storförpackningarna under transporten.

I typgodkännandecertifikatet för en förpackning samt i märkningsinformationen på själva förpackningen finns normalt bruttovikten angiven för olika förpackningsgrupper. Avsnitt 16.3 i förslaget anger att den transportfärdiga förpackningen, IBC-behållaren och storförpackningen, får ha en bruttovikt som högst uppgår till den tillåtna bruttovikt som anges på förpackningens, IBC-behållarens och storförpackningens typgodkännandemärkning för förpackningsgrupp II. Förpackningar, IBC-behållare och storförpackningar måste alltså ha provats och godkänts för minst förpackningsgrupp II.

Godsdeklaration, och övriga tillämpliga transporthandlingar, ska fortfarande medföras vid en transport och den behöver då innehålla följande tilläggsinformation: ”Förpackat enligt del 16”. Detta för att bl.a. tillsynsmyndigheter ska se att de typgodkända förpackningarna inte har provats med ett representativt urval av avfallet.

Ämnen och föremål som räknas upp i tabell 16.5, får inte transporteras enligt bestämmelserna i del 16. Antalet förbjudna ämnen har utökats och ~~vilka konsekvenser detta får bör framgå av remissvaren.~~ MSB bedömer inte att det ska innebära någon väsentlig skillnad mot tidigare.

Det är frivilligt att använda avstegen i del 16 och det är naturligtvis tillåtet att använda typgodkända förpackningar, IBC-behållare och storförpackningar, enligt bilagorna A eller I för ämnen och föremål som ska transporteras som avfall. Då gäller delavsnitten 6.1.5.2.1, 6.1.5.8.2, 6.5.6.1.2, 6.5.6.14.2, 6.6.5.2.1 och 6.6.5.4.3 i bilaga A/bilaga I och förpackningarna, IBC-behållarna och storförpackningarna måste vara provade med ett representativt urval av avfallet, i transportfärdigt skick.

Del 18 Särskilda undantag från tillämpning av denna författning

Kapitel 18.1 - Transport av farligt gods med
anknytning till Polismyndighetens.

Säkerhetspolisens, Tullverkets eller Kustbevakningens ansvarsområden

En ny polisorganisation bildas 2015 vilket bl.a. innebär att dagens 21 polismyndigheter ersätts av en sammanhållande myndighet, Polismyndigheten, i vilken även Rikspolisstyrelsen och Statens kriminaltekniska laboratorium ingår. Då Säkerhetspolisen inte ingår i den nya Polismyndigheten justeras texten i 18.1.1 gällande transport av farligt gods som sker i anknytning till polisens, Tullverkets eller Kustbevakningens ansvarsområden. Justeringen är nödvändig för att Säkerhetspolisen även i fortsättning ska kunna utföra dessa typer av transporter i de fall detta skulle bli nödvändigt. Följdändringar sker i rubriken i 18.1 samt i 18.1.2

Kapitel 18.4 – Multilaterala avtal

Tabellen i detta kapitel uppdateras och kommer att innehålla de avtal som Sverige har undertecknat fram till och med den 30 november 2014. För att få aktuell information om multilaterala avtal som har undertecknats efter detta datum hänvisar MSB till www.msb.se. Multilaterala avtal ger möjlighet till avsteg från bestämmelserna i ADR enbart i de länder som undertecknat avtalen och de är inte tvingande.

Kapitel 18.2 – Multilaterala avtal

Tabellen i detta kapitel uppdateras och kommer att innehålla de avtal som Sverige har undertecknat fram till och med den 30 november 2014. För att få aktuell information om multilaterala avtal som har undertecknats efter detta datum hänvisar MSB till www.msb.se. Multilaterala avtal ger möjlighet till avsteg från bestämmelserna i RID enbart i de länder som undertecknat avtalen och de är inte tvingande.

Del 20 Övriga bestämmelser

Bestämmelserna i del 20 flyttas över till en ny del 21 för att numreringen i bilaga S i RID-S ska vara samma som numreringen i bilaga S i ADR-S.

Del 21 Övriga bestämmelser

Kapitel 21.3 Dokumentation av utbildning

I delavsnitt 1.10.2.4 om transportskydd anges att arbetsgivaren ska dokumentera all utbildning om transportskydd som har erhållits och dokumentationen ska finnas tillgänglig för de anställda

och den behöriga myndigheten. Dokumentation ska sparas av arbetsgivaren enligt den tid som fastställs av MSB. MSB föreslår inför att dokumentationen ska sparas i fem år. MSB har tidigare angett att den dokumentation som avses i avsnitt 1.3.3 ska förvaras av arbetsgivaren i minst fem år och kraven på att spara dokumentation blir därmed harmoniserade med detta.

Kapitel 21.6 Kvalitetssystem för förpackningar som ska rekonditioneras samt för IBC-behållare som ska repareras eller genomgå återkommande kontroll

Gällande bestämmelser i Bilaga A/I

För att säkerställa att alla förpackningar uppfyller bestämmelserna i kapitel 6.1 i ADR-S och RID-S ska de tillverkas, rekonditioneras och provas enligt ett kvalitetssystem som behörig myndighet har godtagit vilket anges i delavsnitt 6.1.1.4 i ADR-S/RID-S. I 5 § i ADR-S/RID-S har MSB angett att behörigt organ ska godkänna kvalitetssystemen. Vem som ska godkänna kvalitetssystem är idag enbart reglerat för certifiering av nya förpackningar (ej rekonditionerade). Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (SP) är, genom att vara ackrediterat enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2009:5) om ackreditering av organ som ska utföra certifiering av förpackningar, IBC-behållare och storförpackningar för transport av farligt gods på land, behörigt att bedöma och godkänna kvalitetssystem för tillverkning av förpackningar.

För att säkerställa att alla IBC-behållare uppfyller bestämmelserna i kapitel 6.5 i ADR-S/RID-S ska de tillverkas, reoveras, repareras och provas enligt ett kvalitetssystem som är godkänt av behörig myndighet, enligt delavsnitt 6.5.4.1 i ADR-S/RID-S. I 5 § i ADR-S/RID-S har MSB angett att behörigt organ ska godkänna kvalitetssystemen. Vem som ska godkänna kvalitetssystem är idag enbart reglerat för certifiering av nya IBC-behållare (ej reparerade IBC-behållare eller IBC-behållare som ska genomgå första eller återkommande kontroll). SP är, genom att vara ackrediterat enligt MSBFS 2009:5, behörigt att bedöma och godkänna kvalitetssystem för tillverkning av IBC-behållare. Notera att MSB har uppfattningen att begreppet ”provas” innefattar den återkommande kontroll som ska ske på IBC-behållarna.

SP har utarbetat interna regler om hur certifiering av förpackningar för farligt gods, inklusive storförpackningar och IBC-behållare, ska genomföras (se SPCR59,60-SP:s certifieringsregler förpackningar farligt gods). Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) kräver i sin ackrediteringsprocess att certifieringsorgan ska ta fram sådana interna regler om certifiering.

Bestämmelserna om kvalitetssystem i ADR-S och RID-S är inte tydligt specificerade. Det finns ingen bestämd linje för hur kraven på kvalitetssystem ska tillämpas och vilken kravnivå som ska ställas på verksamheterna.

Det finns fler bestämmelser om kvalitetssystem och kvalitetssäkring i ADR-S och RID-S än de för förpackningar och IBC-behållare. Tyvärr är bestämmelserna inte enhetligt uttryckta och det är inte heller tydligt definierat vad som faktiskt avses med dessa termer. I vissa fall anges vad som ska ingå i ett kvalitetssystem och i andra fall anges inga riktlinjer alls. Ingen av bestämmelserna hänvisar till några standarder på området, som exempelvis ISO 9001:2008 Ledningssystem för

kvalitet ("Quality management systems").

Sammanfattningsvis innebär detta att tillämpningen kan bli olika för olika länder och behörig myndighet har en stor frihetsgrad i bedömningen av kvalitetssystem.

Tidigare bestämmelser i Bilaga A/I

I de utgåvor av ADR-S och RID-S som gällde före år 2003 angavs att alla förpackningar som är tillverkade och uppfyller bestämmelserna i ADR-S och RID-S ska tillverkas och provas enligt ett kvalitetssystem som behörig myndighet har godtagit. I dessa utgåvor nämndes inte rekonditionerade förpackningar vilket infördes först år 2003. Varken dåvarande ansvarig myndighet Räddningsverket eller MSB har uppmärksammat ändringen i bestämmelserna vid den tidpunkten.

Även för IBC-behållare innehöll tidigare utgåvor av ADR-S/RID-S andra bestämmelser för kvalitetssäkring. Det angavs då att för att säkerställa att alla IBC-behållare som är tillverkade uppfyller bestämmelserna i ADR-S och RID-S, ska de tillverkas och provas enligt ett kvalitetssystem som behörig myndighet har godtagit. Dessa utgåvor nämnde inte renoverade eller reparerade IBC-behållare, vilket infördes först år 2011 vilket MSB då inte uppmärksamade.

Förslag till nya bestämmelser

Med hänsyn till förändrade regler föreslår MSB att införa bestämmelser i ett nytt kapitel 21.6 angående vad som avses med ett godtagbart kvalitetssystem för rekonditionerade förpackningar samt vad som avses med ett godkänt kvalitetssystem för reparerade IBC-behållare som därefter provas och IBC-behållare som genomgår återkommande kontroll. MSB påpekar att det redan finns bestämmelser angivna i delavsnitt 4.1.1.12, 6.1.1.3, 6.5.4.4.1, 6.5.4.4.2 och 6.5.4.5 i ADR och RID om vad som ska kontrolleras.

MSB kommer inte att reglera den första kontroll som sker i samband med tillverkning. MSB har konstaterat att denna första kontroll regelmässigt sker kontinuerligt i produktionsprocessen och inte som en enskild aktivitet när behållaren är färdigställd. MSB anser därför att den första kontrollen anses motsvaras av företagets produktionskontroll, under förutsättning att kontrollerna under produktionen motsvarar kontrollerna som är föreskrivna i ADR-S och RID-S. Eftersom MSB betraktar renoverade IBC-behållare som nya IBC-behållare, så regleras inte heller första kontrollen av renoverade IBC-behållare. Dessutom omfattas nya IBC-behållare och renoverade IBC-behållare även av tillverkningskontroll som är reglerad genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2009:5) om ackreditering av organ som ska utföra certifiering av förpackningar, IBC-behållare och storförpackningar för transport av farligt gods på land.

MSB föreslår att införa följande bestämmelser för vad som minst ska ingå i ett kvalitetssystem:

- (a) beskrivning av organisationsstruktur och ansvar,
- (b) instruktioner som ska användas för kontroll och provning, kvalitetskontroll och arbetsrutiner,
- (c) kvalitetsredovisningar (exempelvis kontrollrapporter), provnings- och kalibreringsdata och intyg,
- (d) utbildningsprogram för berörd personal.

MSB anser att denna nivå på kvalitetssystem är rimlig att införa med tanke på det faktiska arbete som sker när en förpackning rekonditioneras, när en IBC-behållare repareras och den därefter kontrolleras eller återkommande kontrolleras. MSB vill betona att det inte kommer att krävas att företagen ansöker om godkännande från myndigheten. Det är tillräckligt att företagen själva tar ansvar för att upprätta kvalitetssystem enligt de bestämmelser som MSB anger minst ska ingå i systemet.

MSB har efter önskemål verkligen försökt att få uppgifter om antalet berörda företag. Det är ytterst svårt att få in information om vilka företag som rekonditionerar eller reparerar IBC-behållare. MSB har försökt att få in information om sådana företag men har inte lyckats i större omfattning. Det finns tyvärr inget branschorgan som dessa företag tillhör SP, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, tror trots allt att reparationer förekommer på IBC-behållare av metall och detta sker av mekaniska verkstäder. MSB har fått information av ett företag som genomför många återkommande kontroller och detta företag kände till ett företag (smidesverkstad) som reparerar IBC-behållare. MSB vill förtydliga att bestämmelserna om kvalitetssystem endast är tillämpliga för de företag som utför kontroll efter att reparation är utförd. Ett kvalitetsystem behöver alltså inte finnas hos det företag som utför själva reparationen.

MSB vet däremot att det finns ungefär 210 personer som är utbildade för att kunna utföra första kontroll efter reparation och återkommande kontroll av IBC-behållare och dessa tillhör ca 65 företag varav en är statlig myndighet och en är kommunal. Storleken på företagen som utför återkommande kontroll varierar kraftigt, från enmansföretag till stora internationella företag med ca 3500 anställda i Sverige. MSB anser att det därför är mycket svårt att ta fram storleken på ett genomsnittligt företag.

MSB har varit i kontakt med Swedac för att få information om kostanden för kvalitetssystemet och Swedac har informerat MSB att de tyvärr inte kan bistå i kostnadsuppskattningen.

De tre företag som idag är godkända att utbilda personer som utför kontroll av IBC-behållare uppskattar, efter förfrågan från MSB, att tidsåtgången för ett företag som idag inte har något kvalitetssystem kommer att uppgå till mellan 2-5 dagar för upprätta ett sådant och själva konsultarbetet tar 1-2 dagar. Konsultarvode uppskattas till ca 1000 kr/h och detta innebär en kostnad för konsultarvode mellan 8000kr -16000kr.

MSB har svårt att bedöma hur många personer och företag som berörs av denna föreslagna ändring. MSB har endast kännedom om två företag som rekonditionerar förpackningar och känner inte till några företag som reparerar IBC-behållare. Ungefär 210 personer är utbildade för att kunna utföra återkommande kontroll av IBC-behållare.

Kostnaderna för att upprätta ett kvalitetsystem med nu föreslaget innehåll är svåra att bedöma, men en grov uppskattning är att ca 2-3 dagar går åt för att ta fram detta kvalitetsystem, om företagen inte redan har tagit fram liknande kvalitetsystem som de arbetar efter.

Konsekvensändringar

Som en följd av införandet av bestämmelser om godkänt kvalitetsystem så sker förändringar i 5 §/6§ i de inledande föreskrifterna i ADR-S/RID-S, som handlar om vilka kontroller och liknande som ska ske genom behöriga organ.

För delavsnitt 6.1.1.4 så föreslås att bestämmelser om godtagande av kvalitetsystem för rekonditionerade förpackningar inte längre ska ske av behöriga organ utan av MSB.

Motsvarande förändring sker även för delavsnitt 6.5.4.1 om godkänt kvalitetsystem för reparerade IBC-behållare och IBC-behållare som genomgår återkommande kontroll. Även här föreslås **införs** att bedömningen av vad som är ett godkänt kvalitetsystem inte längre ska ske av behöriga organ utan av MSB.

Kapitel 21.7 Bestämmelser för provning av förpackningar och IBC-behållare av polyeten

Innan en förpackning eller IBC-behållare används ska varje förpackningstyp eller IBC-behållartyp ha provats och godkänts enligt bestämmelserna i avsnitt 6.1.5 och 6.5.6. Provningsarna ska genomföras på förpackningar och IBC-behållare i transportfärdigt skick, dvs. med det innehåll som kommer att transporteras. De ämnen eller föremål för vilka förpackningarna är avsedda får ersättas med andra ämnen eller föremål så länge detta inte förvanskar provningsresultaten. Ersätts fasta ämnen med andra ämnen ska dessa ha likadana fysikaliska egenskaper (vikt, partikelstorlek, etc.) som det ämne som ska transporteras.

I ADR anges dessutom i 6.1.5.2.5 och 6.5.6.3.3 att för förpackningar och IBC-behållare i plast (polyeten) ska den kemiska kompatibiliteten med ett ämne (vätska) verifieras under 6

månader. Det finns även andra möjligheter att verifiera den kemiska kompatibiliteten, t.ex. genom att använda så kallade standardvätskor i det fall detta är tillåtet för det specifika ämnet, se 6.1.5.2.6 och 6.5.6.3.5.

En förpackning eller IBC-behållare av polyeten som provats med ett antal standardvätskor (modellvätskor) inför ett typgodkännande av förpackningen/IBC-behållaren, får förpackningen/IBC-behållaren enbart användas för transport av dessa standardvätskor och för de vätskor som är jämförbara (utbytbara), se 4.1.1.21 i det fall inga andra vätskor än dessa standardvätskor har använts vid provningen.

Om förpackningar av polyeten har klarat provningen enligt 6.1.5.2.6, kan fyllningsämnen andra än de som utbyts enligt 4.1.1.21 godkännas. Sådant godkännande ska baseras på laboratorieundersökningar som styrker att inverkan av sådana ämnen på provföremålen är mindre än inverkan av modellvätskorna, varvid hänsyn ska tas till tillämpliga nedbrytningsmekanismer.

MSB föreslår nu att införa i 21.7 möjligheten att använda en laboratoriemetod för att testa och utvärdera kemisk kompatibilitet mellan ämne och förpackning och IBC-behållare av polyeten. MSB föreslår att använda den laboratoriemetod för verifiering av kemisk kompatibilitet hos polyeten enligt definition i 6.1.5.2.6 och 6.5.6.3.5 som anges i riktlinjer i den icke rättsligt verkande delen i RID-texten publicerad av OTIF:s sekretariat. Denna metod finns inte angiven i den svenska RID-S, utan hittas endast i den officiella utgåvan utgiven av OTIF.

MSB anser att det är logiskt att möjligheten ska finnas att använda denna metod även i ADR-S då det redan idag är möjligt i RID-S. Dessutom arbetas det internationellt med att ta fram en standard som motsvarar de riktlinjer som finns i RID och denna standard kommer med stor sannolikhet införas både i ADR-S och RID-S.

När en laboratoriemetod kan användas, skulle kostnader och tidåtgång för företag vid en provning av kemisk kompatibilitet kunna minska utan att säkerheten för den skull anses bli försämrad. Vissa andra testinstitut i Europa använder en laboratoriemetod redan idag. När det gäller avsnitt 21.7 gör MSB bedömningen att bestämmelsen inte behöver anges som föreskrift i bilaga S. Möjligheten till en alternativ provningsmetod anges redan i de internationella delarna i ADR respektive RID under avsnitt 6.1.5.2.7 och 6.5.6.3.6. Dessa bestämmelser riktar sig till behörigt organ som genomför provning och godkänner förpackningar och IBC-behållare (i Sverige är detta SP, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut). Verksamheter som ska utföra typgodkännandet ska uppfylla Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2009:5) om ackreditering av organ som ska utföra certifiering av förpackningar, IBC-behållare och storförpackningar för transport av farligt gods på land. Certifiering är den nomenklatur som Swedac använder och är likställt med typgodkännande. Eftersom behörigt organ redan idag känner till och kan använda sig av provningsmetoden, är bestämmelsen under 21.7 inte nödvändig. MSB stryker det föreslagna avsnittet i föreskrifterna.

Del 22 Kontroll av IBC-behållare

Gällande bestämmelser i Bilaga A/I

Varje IBC-behållare av metall, styv plast och integrerade IBC-behållare måste genomgå en kontroll innan de ska användas för första gången (första kontroll) och återkommande kontroll (6.5.4.4.1 och 6.5.4.2.2) som är godtagbar för behörig myndighet. Återkommande kontroll ska genomföras vart 2,5 år. Vart 5:e år omfattar kontrollen vissa ytterligare moment. Övriga behållartyper omfattas inte av krav på nämnda kontroller.

När en IBC-behållare har skadats på grund av en stöt (till exempel vid en olycka) eller annan orsak, ska den repareras (se 1.2.1 och 6.5.4.5.1) eller på annat sätt återställas för att motsvara konstruktionstypen. Enligt ADR-S och RID-S omfattas behållarna därmed av definitionen av reparerade IBC-behållare. Även utbyte av innerbehållare av plast till integrerade IBC-behållare räknas som en reparerad IBC-behållare. IBC-behållare som har reparats ska genomgå all

föreskriven provning och kontroll enligt 6.5.4.4 innan de åter tas i drift, det vill säga varje behållare ska genomgå en första kontroll som är godtagbar för behörig myndighet.

Enligt avsnitt 1.2.1 i ADR-S och RID-S är renoverade, eller ombyggda, IBC-behållare:

- en behållare som uppfyller kraven i ADR-S och RID-S, men som framställts av en typ som inte gör det, eller
- en behållare som omvandlats från en typ som uppfyller kraven i ADR-S och RID-S till en annan typ som uppfyller samma bestämmelser.

I avsnitt 1.2.1 anges att renoverade IBC-behållare ska behandlas på samma sätt som nya IBC-behållare. Även i 6.5.4.4.1 anges att varje IBC-behållare av metall, styv plast och integrerade IBC-behållare måste genomgå en kontroll godtagbar för behörig myndighet innan de ska användas för första gången efter renovering.

Tidigare bestämmelser i Bilaga A/I

I 6 § i de inledande bestämmelserna i tidigare utgåva av ADR-S och RID-S föreskrev MSB att IBC-behållare ska genomgå första kontroll och återkommande kontroll av personer som med godkänt resultat utbildats enligt ett utbildningsprogram som MSB har godkänt. Kriterier för godkännande av utbildningsprogram finns i ett beslut utfärdat av Räddningsverket (*Kriterier för godkännande av utbildningsprogram som ger behörighet för att utbilda personer som ska utföra återkommande kontroll av småbulkbehållare (Diarenr:213-675-1999)*).

I beslutet anger Räddningsverket vilka krav som ställs på utbildningsprogrammet, bland annat vilken kompetens som krävs för lärare, innehåll i utbildning och kriterier för intyg för de som utbildas. Utbildningen ger en behörighet som är giltig i fem år. I bilaga till beslutet finns en kontrollmanual som ska följas vid kontroll av IBC-behållare. Manualen utvecklar i vissa delar, framförallt avseende täthetsprovningen, hur kontrollen enligt ADR-S och RID-S ska genomföras.

Innehållet i beslutet hänvisar till felaktiga föreskrifter som har upphört att gälla. Dessutom innehåller det krav som inte längre är i överensstämmelse med ADR-S och RID-S.

Förslag till nya bestämmelserna

MSB föreslår därför att ta bort 6 § i de inledande paragraferna och istället införa nya bestämmelser om kontroll av IBC-behållare i del 22 i ADR-S och RID-S. Systemet som föreslås inför för att kunna utföra kontroller av IBC-behållare motsvarar till viss del tidigare system för kontroll. Det finns idag 4 stycken företag som är godkända av MSB att utbilda personer enligt 6 § idag. Ungefär 210 personer har utbildats för att kunna utföra kontroll av IBC-behållare och dessa tillhör ca 65 företag varav en är statlig myndighet och en är kommunal.

MSB föreslår inför en ny del 22 som riktar sig till de personer som utför kontroll av IBC-behållare enligt delavsnitt 6.5.4.4 i bilaga A/Bilaga I. Bestämmelserna gäller även för de utbildningsanordnare som genomför, eller vill genomföra, utbildning av dessa personer. Systemet bygger på att de som utför första kontroll av IBC-behållare efter reparation och återkommande kontroll av IBC-behållare måste ha genomgått en utbildning som är godkänd av MSB. Det tillåts även att kontrollerna också får utföras av personer som i en annan fördragsstat till ADR/RID har genomgått en utbildning vars innehåll motsvarar de ämnesområden som anges i 22.2.2.2.

MSB kommer hädanefter således inte att reglera den första kontroll som sker i samband med tillverkning. MSB har kunnat konstatera att denna första kontroll regelmässigt sker kontinuerligt i produktionsprocessen och inte som en enskild aktivitet först när behållaren är färdigställd. MSB anser därför att den första kontrollen anses motsvaras av företagets egen produktionskontroll, under förutsättning att kontrollerna under produktionen motsvarar kontrollerna som är föreskrivna av ADR-S och RID-S. Eftersom MSB anser renoverade som nya IBC-behållare så regleras inte heller första kontrollen av renoverade behållare. Dessutom omfattas nya IBC-behållare och renoverade IBC-behållare även av tillverkningskontroll som är reglerat genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2009:5) om ackreditering av organ som ska utföra certifiering av förpackningar, IBC-behållare och storförpackningar för transport av farligt gods på land. Certifiering är den nomenklatur som Swedac använder och är likställt med typgodkännande.

MSB föreslår anger att utbildningen ska bestå av en praktisk och teoretisk del. Den teoretiska undervisningen ska omfatta minst 6 undervisningslektioner och den praktiska undervisningen ska omfatta minst 3 undervisningslektioner. En undervisningslektion motsvarar 45 minuter. Utbildningsbevisens giltighetstid är 5 år räknat från det datum då en person fullgjort utbildningen. Utbildningen ska därefter repeteras vart femte år för att personen ska fortsatt få kontrollera IBC-behållare enligt denna del.

MSB kommer inte längre att ställa krav på att de personer som genomgår utbildningen ska examineras, då detta skulle strida mot 16 § i förordningen (2006:311) om transport av farligt gods. MSB får enligt denna bestämmelse endast överlämna till någon enskild att utföra sådan examination som enligt myndighetens föreskrifter kan krävas för säkerhetsrådgivare och för förare av transporter av farligt gods. Det nuvarande kravet i 6 § i paragrafdelen om examination utgår således i och med dessa nya bestämmelser.

MSB föreslår anger att de utbildningsanordnare som vill genomföra utbildning av personer som utför första kontroll av IBC-behållare efter reparation och återkommande kontroll av IBC-behållare ska ansöka om detta hos myndigheten. Utifrån innehållet i ansökan så tar MSB ställning till om utbildningsanordnaren kan godkännas eller ej.

MSB föreslår inför även vad en ansökan om att få bedriva denna typ av utbildning ska innehålla för uppgifter. Bland annat anges att ansökan ska innehålla personnummer eller annat motsvarande utländskt identifikationsbevis. I tidigare bestämmelser (beslutet) angavs också vilka områden som ska ingå och dessa är desamma som ingår i den i den föreslagna utbildningsplanen. Det som skiljer är att en ansökan inte längre behöver ange följande områden:

- villkor för godkännande av kursdeltagare,
- rutiner för registrering av utfärdade intyg.

Detta beror på att MSB inte längre kommer att ställa krav på att de personer som genomgår utbildningen ska examineras.

Vidare inför MSB övergångsbestämmelser som innebär att befintliga intyg att utföra kontroll av IBC-behållare enligt 6 § i tidigare utgåvor av ADR-S, och som utfärdats före den 1 januari 2015, ska fortsätta att gälla tills de löper ut.

Kopplat till detta finns ett allmänt råd angivet där mer information ges om lärares kvalifikationer.

~~Eftersom nuvarande kontrollordning i stort sett behålls innebär det inga nya kostnader för personer som kontrollerar IBC-behållare eller företag (utbildningsanordnare) som utbildar kontrollanter. Kostnader kan dock förekomma för att revidera utbildningsprogram och rutiner så att de hänvisar till korrekt lagstiftning.~~

MSB vill påtala att införandet av del 22 inte kommer att innebära någon markant skillnad i administrativa kostnader eller andra typer av kostnader för utbildningsanordnare. Det tillkommer inga nya kostnader för att ansöka om att bedriva utbildning då ett sådant förfarande redan gäller. I 6 § i de inledande bestämmelserna i tidigare utgåva av ADR-S och RID-S föreskrev MSB att IBC-behållare ska genomgå första kontroll och återkommande kontroll av personer som med godkänt resultat utbildats enligt ett utbildningsprogram godkänt av MSB. Kriterier för godkännande av utbildningsprogram fanns i ett beslut utfärdat av Räddningsverket (Kriterier för godkännande av utbildningsprogram som ger behörighet för att utbilda personer som ska utföra återkommande kontroll av småbulkbehållare (Diarenr:213-675-1999)). I beslutet anges att utbildningsprogram ska godkännas av MSB för att ge behörighet till personer att utbilda andra som ska utföra återkommande kontroll av IBC-behållare. Det finns alltså redan ett förfarande med ansökande och godkännande.

MSB beklagar att vi i vår förra konsekvensutredning angav ”Kostnader kan dock förekomma för att revidera utbildningsprogram och rutiner så att de hänvisar till korrekt lagstiftning”. Detta är inte riktigt korrekt då MSB även tidigare krävde att utbildningsprogram och rutiner skulle kunna hänvisa till korrekt lagstiftning för att ett godkännande skulle utfärdas.

Kostnaden för att delta i undervisningen bör dessutom minska något då tiden för utbildning minskas jämfört med tidigare då examinationsmomentet tas bort. Som konsekvens av detta så bör även inkomsterna för utbildningsanordnarna minska. En utbildning för att bli behörig kontrollant i dagens gällande system kostar ca 10 000 kr.

MSB bedömde att kostnaden för att delta i undervisningen borde minska något då tiden för utbildning minskas jämfört med tidigare eftersom examinationsmomentet tas bort. De tre företag som idag är godkända att utbilda personer som utför kontroll av IBC-behållare har efter kontakt med MSB angett att de inte kommer att sänka kostnaden eftersom de kommer att planera in mer

undervisningstid istället för den tid som åtgick till examination.

Ändringar radioaktiva ämnen (klass 7)

Nedan redogörs det för ett urval av de ändringar i bilagorna A och B respektive bilaga 1 som endast berör transport av radioaktiva ämnen. Notera dock att det finns generella ändringar i sammanställningen ovan som också måste beaktas för transport av radioaktiva ämnen, exempelvis rörande bestämmelser om märkning i del 5.

För transport av fissilt material är ändringarna relativt omfattande. Uppskattningsvis berör de dock ett begränsat antal företag och organisationer. På sikt kan ändringarna eventuellt förenkla vissa transporter men det kommer att krävas informationsinsatser och utbildning. Vad gäller alternativa gränsvärden för undantagen sändning för vissa instrument och föremål, så innebär det en lättnad för i första hand lampindustrin, trots att multilateralt godkännande kommer att krävas. Ändringen kan dock, i händelse av att antalet ansökningar om godkännande kommer att öka, medföra ökad arbetsbelastning för Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM).

Del 1 Allmänna bestämmelser

Kapitel 1.1 – Giltighetsområde och tillämpning

Förtydligande hänvisningar införs i 1.1.3 och några definitioner i 1.2 justeras. Här införs även två nya definitioner: ”ledningssystem”, och ”strålningsdetektorsystem”.

Kapitel 1.6 – Övergångsbestämmelser

Reviderade eller nya övergångsbestämmelser för klass 7 anges i 1.6.6.1, 1.6.6.2.1, 1.6.6.2.2, 1.6.6.3 och 1.6.6.4 (nuvarande 1.6.6.3).

Kapitel 1.7 – Allmänna bestämmelser för klass 7

Vissa smärre justeringar görs av texten och bland annat uppdateras några uttryck och referenser till IAEA:s bestämmelser för att överensstämna med gällande utgåvor.

I 1.7.1.4, som räknar upp ett antal undantag från bestämmelserna införs nu undantag för transport av person som ska transporteras för medicinsk behandling på grund av att denne oavsiktligt eller avsiktligt fått i sig radioaktiva ämnen eller blivit kontaminerad av sådana. Det sker även vissa förändringar i efterföljande undantag. Exempelvis har detta undantag utvidgats till att omfatta även vissa bearbetade fraktioner av i naturen förekommande ämnen och malmer, vars aktivitetskoncentration beräknas enligt den formel som anges i 2.2.7.2.2.4.

I 1.7.1.5.1 sker förändringar gällande vilka bestämmelser som gäller för transport av undantagna

kollin. Bland annat infogas fler punkter från särbestämmelse CV33/CW33 i 7.5.11 då även bestämmelserna om säker stuvning, skadade eller läckande kollin, kontaminerade förpackningar och obeställbar försändelse ska gälla för undantagna kollin. Samtidigt införs ett förtydligande att dessa bestämmelser inte gäller, eller endast är tillämpliga i viss omfattning, i de fall det radioaktiva ämnet har andra farliga egenskaper och därför klassificeras i en annan klass enligt särbestämmelse 290 eller 369.

Bestämmelserna rörande undantagna kollin i 1.7.1.5.2 kompletteras så att de kollin som innehåller fissila ämnen omfattas. Villkoren för klassificering som ”undantaget fissilt” i 2.2.7.2.3.5 måste då vara uppfyllt samt kraven för fissila ämnen i den nya punkten (4.3) i särbestämmelse CV33/CW33 i 7.5.11.

Begreppet ”kvalitetssäkring” ändras till ”ledningssystem” och i 1.7.3 omformuleras texten för att täcka in alla de aktiviteter för vilka ledningssystem ska fastställas och genomföras. Texten struktureras även om något för att bli tydligare.

I 1.7.6.1 (a) utökas uppräkningslistan över vilka aktörer som ska informeras om ett överskridande av de gränsvärden som anges i ADR/RID för strålningsnivå eller kontamination.

Del 2 Klassificering

Kapitel 2.1 – Allmänna bestämmelser

Genom komplettering av texten i 2.1.3.5.3 (a) ska det nya UN-numret 3507, Uranhexafluorid, radioaktivt ämne, undantaget kolli, anses vara ett ämne där andra farliga egenskaper överväger den radioaktiva. UN 3507 har dock inte tilldelats särbestämmelse 290 som andra UN-nummer för undantagna kollin, utan har redan från början tilldelats en primärfara i klass 8 (frätande).

Kapitel 2.2 – Särskilda bestämmelser för de enskilda klasserna

I 2.2.7 görs vissa ändringar i definitionen för fissila ämnen.

I 2.2.7.2.1.1 sker en rad ändringar i tabellen. Bland annat kompletteras denna med UN 3507, Uranhexafluorid, radioaktivt ämne, undantaget kolli och nya fotnoter införs.

I 2.2.7.2.2 läggs ändringar in rörande bestämning av radionuklidvärde för enskilda radionuklider. Bland annat hänvisas till de principer som fastställts i normerna till skydd för arbetstagare och allmänhet mot joniserande strålning (International Basic Safety Standards for Protection against Ionizing Radiation and for the Safety of Radiation Sources, Safety Series No. 115, IAEA, Vienna (1996)).

I 2.2.7.2.2.2 och en ny paragraf (b) ges möjlighet att för vissa instrument eller föremål

innehållande radioaktiva ämnen använda alternativa gränsvärden för undantagen sändning. Detta kräver dock multilateralt godkännande.

I 2.2.7.2.3.3.6, som rör radioaktiva ämnen av speciell beskaffenhet, förändras provningskraven för provobjekt som utgör eller simulerar radioaktiva ämnen inneslutna i en tät kapsel. Provobjekten undantas nu endast från de föreskrivna provningarna i 2.2.7.2.3.3.5 (a) och (b) om de genomgår stötkänslighetsprovning enligt ISO 2919:2012 "Kärnenergi - Slutna radioaktiva strålkällor - Allmänna krav och klassificering" (Radiation Protection – Sealed Radioactive Sources – general Requirements and Classification).

I 2.2.7.2.3.5 sker vissa förändringar för hur fissila ämnen och kollin som innehåller fissila ämnen ska klassificeras. Ändringarna medför bland annat att tabell 2.2.7.2.3.5 med viktbegränsningar per sändning för undantag från bestämmelserna för kollin som innehåller fissila ämnen tas bort.

Ett nytt delavsnitt 2.2.7.2.3.6 införs för fissila ämnen som är undantagna från klassificeringen "FISSILT". Ämnet ska vara subkritiskt utan att ackumuleringskontroll behövs enligt vissa villkor.

Vissa justeringar införs i 2.2.7.2.4.1.1 rörande klassificering av kollin som undantagna kollin. Bland annat kompletteras kriterierna med en ny paragraf (e) som medger att kollit får klassificeras som undantaget om det innehåller mindre än 0,1 kg uranhexafluorid. Uranhexafluoriden får i detta fall inte överstiga de gränsvärden för aktivitet som anges i kolumn (4) i tabell 2.2.7.2.4.1.2.

2.2.7.2.4.1.3, rörande tillordning av radioaktiva ämnen som UN 2911, Radioaktivt ämne, undantaget kolli – instrument eller föremål, justeras något och under (b) införs en ny paragraf (iii) med undantag från kravet på märkning av ordet "RADIOACTIVE" på mycket små instrument och föremål.

Även i 2.2.7.2.4.1.4, för UN 2910, Radioaktivt ämne, undantaget kolli – begränsad mängd, införs vissa ändringar gällande märkningskraven. Här tillåts nu att utsidan av kollit märks med begreppet "RADIOACTIVE" i de fall det är olämpligt att påföra märkningen på en invändig yta.

Ett nytt delavsnitt, 2.2.7.2.4.1.5, om klassificering av små mängder uranhexafluorid som undantaget kolli införs.

2.2.7.2.4.5 förtydligas genom att texten delas upp. Här införs även möjligheten att klassificera uranhexafluorid som UN 3507 Uranhexafluorid, radioaktivt ämne, undantaget kolli mindre än 0,1 kg per kolli, ej fissilt eller undantaget fissilt. Ett nytt delavsnitt 2.2.7.2.4.5.2 införs även där kriterier för kollits innehåll anges.

Del 3 Förteckning över farligt gods, särbestämmelser och undantag för farligt gods förpackat i begränsade och reducerade mängder

Kapitel 3.3 – Särbestämmelser för vissa ämnen eller föremål

Förändringar sker i särbestämmelse 172 som rör kollin innehållande radioaktivt ämne med sekundärfara. Två nya särbestämmelser införs dessutom: särbestämmelse 368 som handlar om klassificering av Uranhexafluorid, ej fissilt, undantaget fissilt endera som UN 2978 eller UN 3507, och särbestämmelse 369 om klassificering av radioaktivt ämne i undantaget kolli som klass 8.

Del 4 Bestämmelser för förpackningar och tankar

Kapitel 4.1 – Användning av förpackningar, inklusive IBC-behållare och storförpackningar

I 4.1.9.1.6 kompletteras förpackningskraven bland annat med att det för varje förpackning ska kunna fastställas att den har tillverkats i enlighet med specifikationer för konstruktion innan den används första gången. Det införs även ett nytt delavsnitt, 4.1.9.1.7, med förtydligande om att innehållet i kollin inte får avvika från vad som anges för kollikonstruktionen.

P805

En ny förpackningsinstruktion införs för det nya UN-numret 3507, uranhexafluorid, radioaktivt ämne, undantaget kolli. För UN 3507 är den frätande faran primär medan radioaktiviteten anges som en sekundärfara, till skillnad från uranhexafluorid under UN 2977 och 2978. Därför skiljer sig förpackningskraven för just detta ämne jämfört med övriga ämnen som är radioaktiva.

Del 5 Bestämmelser för avsändning

Kapitel 5.1 – Allmänna bestämmelser

I 5.1.5.2.1 (a) utökas kravet för när certifikat ska utfärdas av behörig myndighet och gäller nu även för fissila ämnen som är undantagna enligt 2.2.7.2.3.5 (f). Kravet på certifikat införs även för bestämning av de grundläggande radionuklidvärden som det hänvisas till i 2.2.7.2.2.1 för vissa enskilda radionuklider samt för alternativa gränsvärden för aktivitet för en undantagen sändning av instrument eller föremål.

5.1.5.4.2 delas in i punkterna (a) – (c). Det befintliga kravet för undantagna kollin och vilka uppgifter som ska anges i ett transportdokument såsom sjöfraktsedel, flygfraktsedel eller CMR/CIM-fraktsedel, utökas nu genom nya punkten (a) till att även gälla igenkänningsmärket för varje behörig myndighets godkännandecertifikat (5.4.1.2.5.1 (g)), när detta är tillämpligt. I (b) anges även att bestämmelserna i 5.4.1.2.5.3 och 5.4.1.2.5.4 gäller, om de är tillämpliga, och i (c) att bestämmelserna om stuvningsintyg i 5.4.2 och kravet på bevarande av transportdokumentation i 5.4.4 gäller.

Kapitel 5.2 – Märkning och etikettering

I 5.2.1.7.1 kompletteras bestämmelserna för överpack med att en sådan ska vara tydligt och varaktigt märkt på utsidan med uppgifter om avsändare och/eller mottagare, såvida inte dessa märkningar är tydligt synliga på samtliga kollin som denna överpack innehåller.

5.2.1.7.5, gällande märkning av kollin som överensstämmer med en kollikonstruktion godkänd av behörig myndighet, revideras genom att specifika hänvisningar till berörda delavsnitt i ADR/RID införs. Delavsnitten är 5.1.5.2.1, 6.4.22.1 - 6.4.22.4, 6.4.23.4 - 6.4.23.7 och 6.4.24.2.

Bestämmelserna om varningsetiketter i 5.2.2.1.11.1 och 5.2.2.1.11.2 har förtydligats något.

I 5.2.2.1.11.3 finns krav på att kriticitetssäkerhetsindex (CSI) ska anges på etiketter enligt förlaga nr 7E. Avsnittet kompletteras med uppgifter om var ytterligare värden på CSI kan hämtas. Om kollin innehåller fissila ämnen kan CSI beräknas utifrån 6.4.11.2 och om kollin innehåller högst 1000 g plutonium, används texten i 6.4.11.3. Även 5.2.2.1.11.4 justeras något och det förtydligas att etikett nr 7E ska innehålla summan av CSI från alla kollin som finns i överpack och containrar.

Kapitel 5.3 – Storetiketter och märkning på containrar, MEG-containrar, MEMU, tankcontainrar, UN-tankar och fordon

I 5.3.1.1.3 anges att i de fall förstörade etiketter används får deras dimensioner inte understiga 250 mm x 250 mm.

Kapitel 5.4 - Dokumentation

Då särbestämmelse 172 i kapitel 3.3 har delats in i fler underavsnitt ändras hänvisningen i 5.4.1.2.1 (b) till denna särbestämmelse.

I 5.4.1.2.5.1 (f) och (g), rörande kompletterande uppgifter som ska anges i godsdeklarationen för radioaktiva ämnen, ställs nu krav på fler uppgifter som ska anges för fissila ämnen i godsdeklarationen.

Del 6 Bestämmelser för tillverkning och provning av förpackningar, IBC-behållare, storförpackningar, tankar och bulkcontainrar

Kapitel 6.4 – Bestämmelser för tillverkning, provning och godkännande av kollin och material för klass 7

I delavsnitt 6.4.11.2 införs delvis nya krav på kollin innehållande fissila ämnen samt formler för beräkning av CSI för vissa sådana kollin.

Ett nytt delavsnitt, 6.4.11.3, införs rörande kollin innehållande högst 1000 g plutonium. Dessa undantas från de konstruktionskrav som anges i 6.4.11.4 – 6.4.11.14 under vissa förutsättningar.

Under 6.4.22 har nya bestämmelser gällande konstruktionsgodkännande av kollin och ämnen införts i 6.4.22.4, 6.4.22.6 och 6.4.22.7.

Ett nytt delavsnitt, 6.4.23.9, införs. Här anges vad en ansökan om godkännande av konstruktion av fissilt ämne som är undantaget från klassificeringen ”FISSIL” ska innehålla. I det nya delavsnittet 6.4.23.10 anges vilka uppgifter som ska finnas med i en ansökan om godkännande av alternativa gränsvärden för aktivitet för undantagen sändning av instrument eller föremål.

Ett nytt delavsnitt, 6.4.23.14, införs med krav på innehållet i godkännandecertifikatet för ämnen undantagna från klassificeringen ”FISSIL” som är utfärdat av behörig myndighet. Bland annat ska certifikatet innehålla igenkänningsmärket för den behöriga myndigheten, giltighetstid, förteckning över tillämpliga nationella och internationella bestämmelser, beskrivning av det undantagna ämnet och en beskrivning av det ledningssystem som används och som krävs enligt 1.7.3.

Vidare införs ett nytt delavsnitt, 6.4.23.18. Här anges vilken information som godkännandecertifikat för alternativa gränsvärden för aktivitet för en undantagen sändning av instrument eller föremål ska innehålla. Även här ställs bland annat liknande krav som de som räknats upp för 6.4.23.14 ovan, men anpassade till instrument och föremål.

Del 7 Bestämmelser för transport, lastning, lossning och hantering

Kapitel 7.5 – Bestämmelser för lastning, lossning och hantering

Rubriken i särbestämmelse CV33/CW33 (4) ändras och anger att bestämmelserna innehåller tilläggsbestämmelser för fissila ämnen under transport och mellanlagring.

En ny punkt (4.3) under CV33/CW33 införs innehållande krav för vissa fissila ämnen.

3 Bestämmelsernas effekt

Nedan följer en beskrivning av de konsekvenser de föreslagna ändringarna kan komma att få på de verksamheter som berörs. Beskrivningen utgår i stort från de frågeställningar som anges i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Notera att konsekvenserna gäller både ADR-S och RID-S.

3.1 Problembeskrivning

FN/OTIF utvecklar och reviderar fortlöpande bestämmelserna i ADR/RID och vartannat år fattar FN/OTIF beslut om ändringar. Detta medför i sin tur att det vartannat år finns ett krav på att revidera de svenska föreskrifterna. De nu föreslagna föreskrifterna föranleds av en sådan revidering och komplettering av ADR/RID.

Samtidigt har MSB ändrat vissa av bestämmelserna i bilaga S till ADR-S och RID-S, det vill säga de bestämmelser som endast gäller för inrikes transporter i Sverige.

3.2 Alternativa lösningar

Förutom de möjligheter till lättnader som finns i bilaga S, finns inte några alternativa lösningar till bestämmelserna. Se vidare under avsnitt 1. Bakgrund. Sverige är fördragspart till ADR respektive fördragsstat till COTIF (RID), vilket innebär att bilagorna A och B (ADR) respektive bilaga 1 (RID) ska tillämpas vid internationella transporter på land av farligt gods som sker i Sverige. Enligt rådets direktiv 2008/68/EG av 24 september 2008 om transport av farligt gods på väg, järnväg och inre vattenvägar ska Sverige dessutom tillämpa de internationella bestämmelserna vid inrikes transport av farligt gods på väg och terräng och på järnväg.

De enda möjligheter till alternativa lösningar är de bestämmelser som anges i bilaga S. Dessa alternativa lösningar måste rymmas inom de ramar som direktiv 2008/68/EG anger och godkännas av EU-kommissionen i en särskild procedur. Syftet är att minimera antalet nationella avvikelser gentemot de internationella bestämmelserna. Bilaga S innehåller samtliga avvikelser som godkänts och som gäller vid inrikes transport inom Sverige. Dessa avvikelser modifierar eller kompletterar bilagorna A och B/bilaga I. Sverige har ingen möjlighet att föreskriva om ytterligare lättnader.

3.3 Vilka berörs av förslaget

Föreslagna föreskrifter berör verksamheter/aktörer i Sverige som är delaktiga i transport av farligt gods. Hit räknas bland annat avsändare, mottagare, tillverkare av tankar och förpackningar samt transportörer. I Sverige ska de flesta som i sin verksamhet avsänder eller utför transporter av farligt gods ha en säkerhetsrådgivare. Säkerhetsrådgivaren ska se till att företaget följer bestämmelserna och vidtar de åtgärder som krävs för att förebygga olyckor i samband med transport av farligt gods. Det finns vissa undantag från kravet på säkerhetsrådgivare, bland annat för mängder som på visst sätt är begränsade per transportenhet.

Omkring 4400 företag har idag säkerhetsrådgivare och berörs av de reviderade föreskrifterna. Förutom dessa finns företag som transporterar farligt gods enligt något undantag i ADR-S/RID-S där kravet på säkerhetsrådgivare inte finns, men de kan likväl beröras av ändrade föreskrifter. MSB har ingen möjlighet att uppskatta antalet sådana företag, eftersom det inte förekommer någon anmälningsskyldighet för den som genomför transport av farligt gods. Uppskattningen av antal företag blir mycket grov eftersom det dessutom kan finnas ett mörkertal avseende företag som inte har anmält säkerhetsrådgivare till MSB trots att de omfattas av bestämmelserna.

I dagsläget finns cirka 200 utbildningsanordnare i Sverige som är godkända av MSB för att bedriva förarutbildning. De flesta förare som transporterar farligt gods i vägfordon måste genomgå utbildning med tillhörande prov. I dag finns 75000 förare som har avlagt prov. Alla dessa förare berörs inte av förslaget eftersom alla inte arbetar med att transportera farligt gods.

3.4 Överensstämmelse med reglering enligt Europeiska unionen

Förutom de möjligheter till lättnader som finns i bilaga S, följer föreskriftsförslaget helt den reglering som anges av Europeiska unionen. Se vidare under avsnitt 1. Bakgrund.

3.5 Kostnader

MSB har ingen möjlighet att uppskatta kostnader som de föreslagna föreskrifterna medför då det inte är känt

- hur många företag som berörs, eller
- vilka ämnen, mängder eller typ av produktinneslutning som används.

Dessa uppgifter är inte heller möjliga att få fram från branschorganisationer då alla företag inte är anslutna till sådana organisationer.

De nya bestämmelserna om avfall i del 16 kommer bland annat att kräva att nya kemikalielistor tas fram i stället för de gamla. Förändringar kommer även att krävas i datasystem och fler behållare för avfall behöver anskaffas. Förutom ovan nämnda kostnader uppstår även kostnader i samband med de utbildnings- och informationsinsatser som krävs. Det beräknas att en person behöver ca 8 timmars internutbildning vilket innebär en utbildningskostnad på ca 2500 kr per person. Eftersom utbildningens omfattning beror på verksamhetens art och storlek, är det svårt att göra en uppskattning av kostnaderna. För ett medelstort företag inom avfallsbranschen kan kostnaderna beräknas till mellan 200 000-300 000 kr. För ett stort företag med många anställda behöver denna summa minst dubblas. Emellertid har dessa kostnader delvis kunnat spridas ut under flera år då det sedan år 2009 varit känt att del 16 skulle förändras. För företag som redan tidigare har transporterat avfall internationellt har dessutom vissa kostnader redan uppkommit då många av de svenska särreglerna nu tas bort och bestämmelserna harmoniseras med de för internationell transport av avfall.

MSB har varit i kontakt med ett antal privata aktörer samt Avfall Sverige (intresse- och branschorganisationen) efter Regelrådets yttrande på remissen för att få hjälp att uppskatta kostnaden för denna del. MSB har endast fått svar från Stena Recycling. Stena har uppskattat att totala antalet timmar som återgår för deras företag är 2000 timmar (undervisning + arbetstimmar) för att följa bestämmelserna. Dessutom har MSB varit i kontakt med kommunala

aktörer. Sysav, (Sydskånes avfallsaktiebolag - ägs av 14 kommuner) som man får anse vara en kommunal aktör, anger att de nya reglerna inte kommer att medföra några större kostnadsökningar förutom möjligtvis när det gäller förpackningar godkända enligt 16.4.2 och 16.4.3. För att lösa detta har de i sina upphandlingar för behandling av det farliga avfallet som de samlar in, ställt krav på att det är leverantören av det farliga godset som ska stå för kostnader för förpackningar.

Det anges dessutom separat kostnader under bilaga S och kapitel 21.6 och del 22.

3.6 Tidsåtgång

MSB bedömer att ett utbildnings- eller informationsbehov motsvarande halv till en arbetsdag kan behövas för personer som dagligen hanterar bestämmelserna i ADR-S/RID-S. Antalet företag och personer som omfattas samt kostnaderna för insatserna är svåra att kvantifiera.

Utbildnings- och informationsbehovet bör kunna hanteras internt, till exempel av företagets säkerhetsrådgivare. I säkerhetsrådgivarens ansvar ligger att se till att berörd personal får den utbildning och information som krävs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Då det ställs högre krav på säkerhetsrådgivarens kunskap, bedömer MSB att en arbetsinsats motsvarande två arbetsdagar krävs för säkerhetsrådgivarnas inläring. Antalet verksamheter med utsedd säkerhetsrådgivare är ca 4400 st och antalet verksamma säkerhetsrådgivare uppskattas till ca 500 st.

I dagsläget finns cirka 200 utbildningsanordnare i Sverige som är godkända av MSB för att bedriva s.k. förarutbildning. Utbildningsanordnarnas lärare behöver en viss inläring till följd av ändringarna.

Personal hos de myndigheter som bedriver tillsyn över tillämpningen av föreskrifterna bedöms ha ett utbildningsbehov av två arbetsdagar för att sätta sig in i de reviderade föreskrifterna. Inom polisen kan det röra sig om 50 -100 personer och för Kustbevakningen ca 15 -20 personer. Tillsynen av järnvägstransporter utförs av Transportstyrelsen och där omfattas endast ett fåtal personer.

Då små företag oftast har en organisation som innebär att färre personer ska utföra fler uppgifter är det troligt att den ovan nämnda utbildnings- och informationsinsatsen är mer omfattande än för stora företag. MSB bedömer att insatsen motsvarar en arbetsdag, men den kan variera beroende på verksamhetens art.

3.7 Informationsinsatser

För att underlätta utbildnings- och informationsinsatserna avser MSB att via myndighetens "Nyhetsbrev" (e-brev) och hemsida informera övergripande om de mest väsentliga förändringarna. Vidare kommer befintligt informationsmaterial att successivt revideras i enlighet med ändringarna. MSB planerar att anordna informationsträffar i syfte att informera om de

ändringar som införts i föreskrifterna.

Särskilda informationsinsatser till småföretag är inte planerade.

3.8 Konkurrensförhållanden

Föreslagna bestämmelser gäller för samtliga företag som avsänder, transporterar eller på något annat sätt medverkar i en transport av farligt gods på väg, i terräng eller på järnväg. I bestämmelserna om transport av farligt gods finns ett flertal lättnader som medger transport av farligt gods utan att hänsyn behöver tas till hela eller delar av föreskrifterna. Dessa lättnader har bland annat tillkommit för att underlätta verksamheten för små företag som normalt inte medverkar i en transport av farligt gods.

3.9 Reglernas övriga påverkan

I nuvarande förslag till föreskrifter kan följande ändringar nämnas som bedöms innebära lättnader från bestämmelserna för både små och stora företag.

Lättnaden som införs för transport av mobila maskiner när de utgör last innebär att särbestämmelse SP363 inte behöver följas.

Det införs bestämmelser för att täcka in fler typer av säkerhetsutrustningar i fordon och därför ändras benämningen för UN 0503 och 3268.

Dessutom blir det lättare att transportera olika varianter av färg och färgrelaterat material i ett och samma kolli då en lättnad införs avseende angivelse av officiell transportbenämning i godsdeklarationen.

Lättnader införs för transport av miljöfarliga ämnen, UN 3077 och 3082. Om högst 5 kg eller 5 liter transporteras behövs endast vissa förpackningsbestämmelser följas.

En ändring har skett som innebär att 8(d)-testet i testhandboken inte behöver genomföras för UN 3375 (ammoniumnitratemulsion, -suspension och – gel (ANE)) som ska transporteras i kollin. Detta test behöver endast utföras vid transport i tank. Dessutom krävs inte längre att behörig myndighet ska godkänna förpackningar och IBC-behållare som ska användas för emulsionen. Krav kvarstår på behörig myndighets godkännande för IBC-behållare av typerna 31A (stål) och 31N (annan metall).

Intervall mellan återkommande kontroller får förlängas från 10 till 15 år för vissa tryckkärl av aluminiumlegeringar och gasflaskpaket av sådana tryckkärl. Förlängningen är bara möjlig om bestämmelserna följs. Även för sömlösa gasflaskor av stål och gasflaskpaket av sådana tryckkärl så får intervallet mellan återkommande kontroller förlängas från 10 till 15 år under vissa förutsättningar.

3.10 Konsekvenser för små företag

Bestämmelser i de båda föreslagna författningarna gäller för samtliga företag som avsänder, transporterar eller på något annat sätt medverkar i en transport av farligt gods på väg, i terräng eller på järnväg. Föreskrifterna kan medföra en högre arbetsbörda proportionellt sett för små företag. Beroende på ADR-överenskommelsens och direktivens utformning är det emellertid inte möjligt att införa särregler för dessa företag.

I bestämmelserna om transport av farligt gods finns ett flertal lättnader som medger transport av farligt gods utan att hänsyn behöver tas till hela eller delar av föreskrifterna. Dessa lättnader har bland annat tillkommit för att underlätta verksamheten för små företag som normalt inte medverkar i en transport av farligt gods.

Omkring 1700 små företag har idag säkerhetsrådgivare och berörs av de reviderade föreskrifterna. Förutom dessa finns företag som transporterar farligt gods enligt något undantag i ADR-S/RID-S där kravet på säkerhetsrådgivare inte finns, men de kan likväl beröras av ändrade föreskrifter. MSB har ingen möjlighet att uppskatta antalet sådana företag, eftersom det inte förekommer någon anmälningsplikt för den som genomför transport av farligt gods. Uppskattningen av antal småföretag blir mycket grov eftersom det dessutom kan finnas ett mörkertal avseende företag som inte har anmält säkerhetsrådgivare till MSB trots att de omfattas av bestämmelserna.

3.11 Efterlevnad av regler

Efterlevnaden av bestämmelserna kontrolleras av respektive tillsynsmyndighet enligt vad som anges i förordningen (2006:311) om transport av farligt gods.